

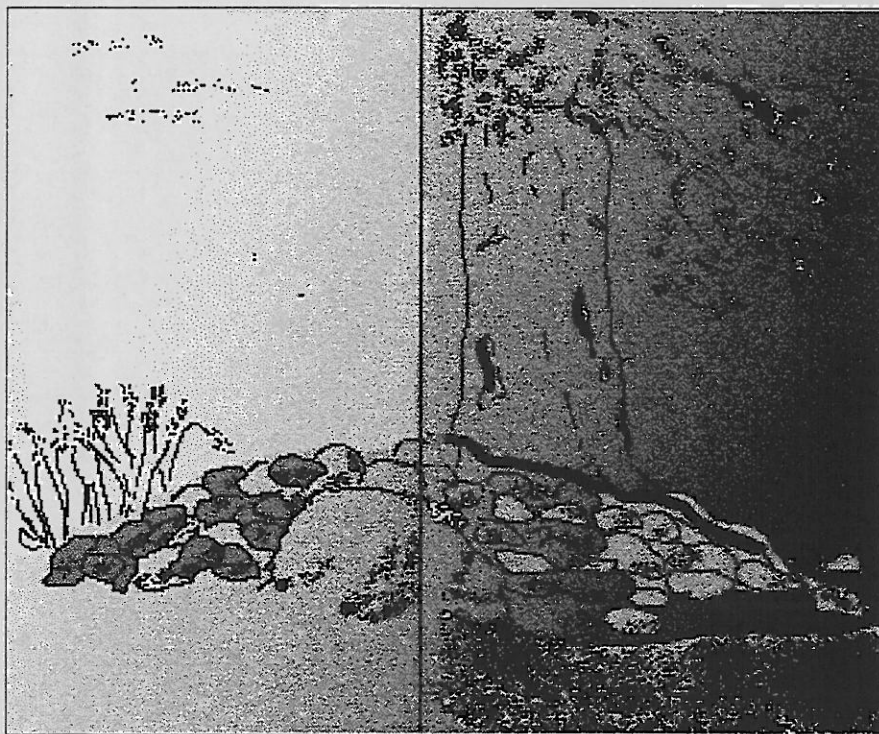
ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING

BERG

6:2

BERGS SOCKEN
VÄXJÖ KOMMUN

KRONOBERGS LÄN

PETER MATTSSON-HÖGLUND

SMÅLANDS MUSEUM 1994

Innehåll

Inledning.....	2
Undersökningsområdets topografi och geologi.....	4
Fornlämningsmiljö.....	6
Den arkeologiska utredningen.....	9
Äldre kartmaterial och lantmäteriakter.....	10
Undersökningens resultat.....	11
Kartering.....	11
Fosfatkartering.....	12
Utgrävning av röjningsrösen.....	15
Utgrävning av grav R205.....	21
Utgrävning av övriga anläggningar.....	23
Fynd Tabell.1	23
Analysresultat	
¹⁴ C Tabell.2	24
Osteologisk rapport.....	24
Källkritiska aspekter på dateringen av röjningsrösen och röjningsröseområden.....	25
Tolkning av undersökningens resultat	
Datering: Undersökningsområdet under förhistorisk tid.....	27
Datering: Undersökningsområdet under nyare tid.....	28
Brukningsmetoder under förhistorisk tid.....	29
Undersökningsområdets utnyttjande under nyare tid.....	30
Sammanfattande tolkning.....	32
Tekniska och administrativa uppgifter.....	33
Litteratur.....	34
Tabeller	
Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2	
Tabell 4. Undersökta rösens profildjup	
Tabell 5. Undersökta röjningsrösen	
Tabell 6. Grafisk framställning av röjningsrösens höjd	
Tabell 7. Övriga anläggningar	
Tabell 8. Utdrag ur fornminnesregistret	

Inledning

Under perioden 9/8-1/10 1993 utförde Stiftelsen Smålands museum en arkeologisk slutundersökning på fastigheten Berg 6:2, Bergs socken, Norrvidinge härad, Kronobergs län. Uppdragsgivare för slutundersökningen var Vägverket, Produktion Syd. Den föranleddes av planerna på att öppna en bergtäkt på västsidan av berget Nyängsbacken. Undersökningsområdet är av Vägverket benämnt etapp I.

Fältarbetet leddes av Johann Söndergaard Sobotta.

Rapportansvarig var Peter Mattsson-Höglund.

Övrig arkeologisk personal Lisbeth Bengtsson.

Undersökningen följde på den arkeologiska utredning Smålands museum utförde 16/6-12/7 1993.

Fig 1. Röjningsröse på Nyängsbackens västsida.

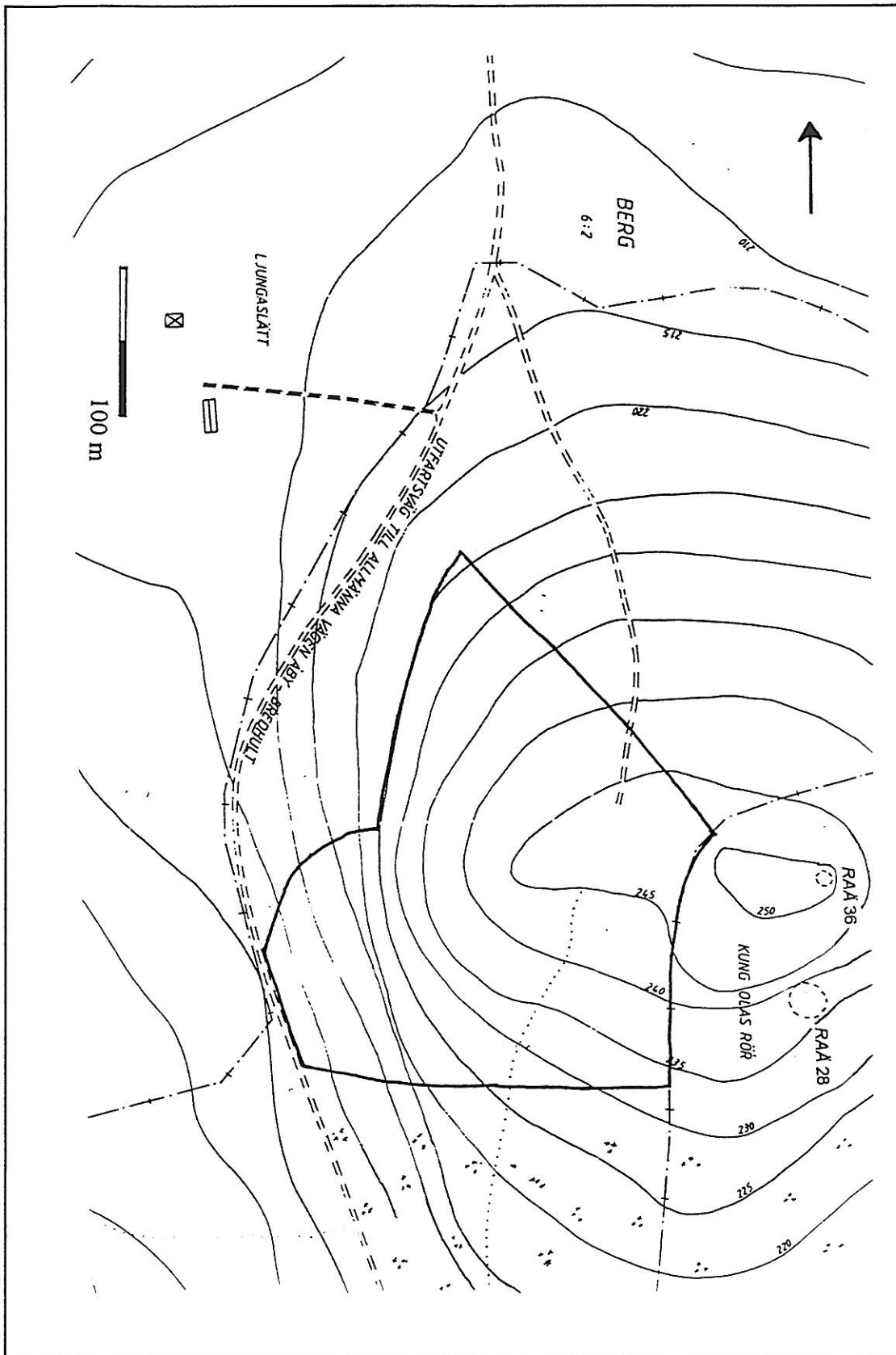

Fig 2. Nyängsbackens västsida med undersökningsområdet markerat.

Undersökningsområdets topografi och geologi

Undersökningsområdet är beläget på ett berg till största delen överlagrat med morän, cirka 2,5 km söder om Vinninge i Bergs socken. Det går under benämningen Nyängsbacken och reser sig tämligen brant över omgivande terräng.

Det aktuella området ligger på väst- och sydvästsidan av berget och sträcker sig från en nivå av 205 m.ö.h till begynnelsen av en höjdpaltå 250 m.ö.h. På västsidan, där röjningsrösen huvudsakligen är belägna, höjer sig undersökningsområdets terräng 30 m på 250 m. Detta ger en stigning på 12 %.

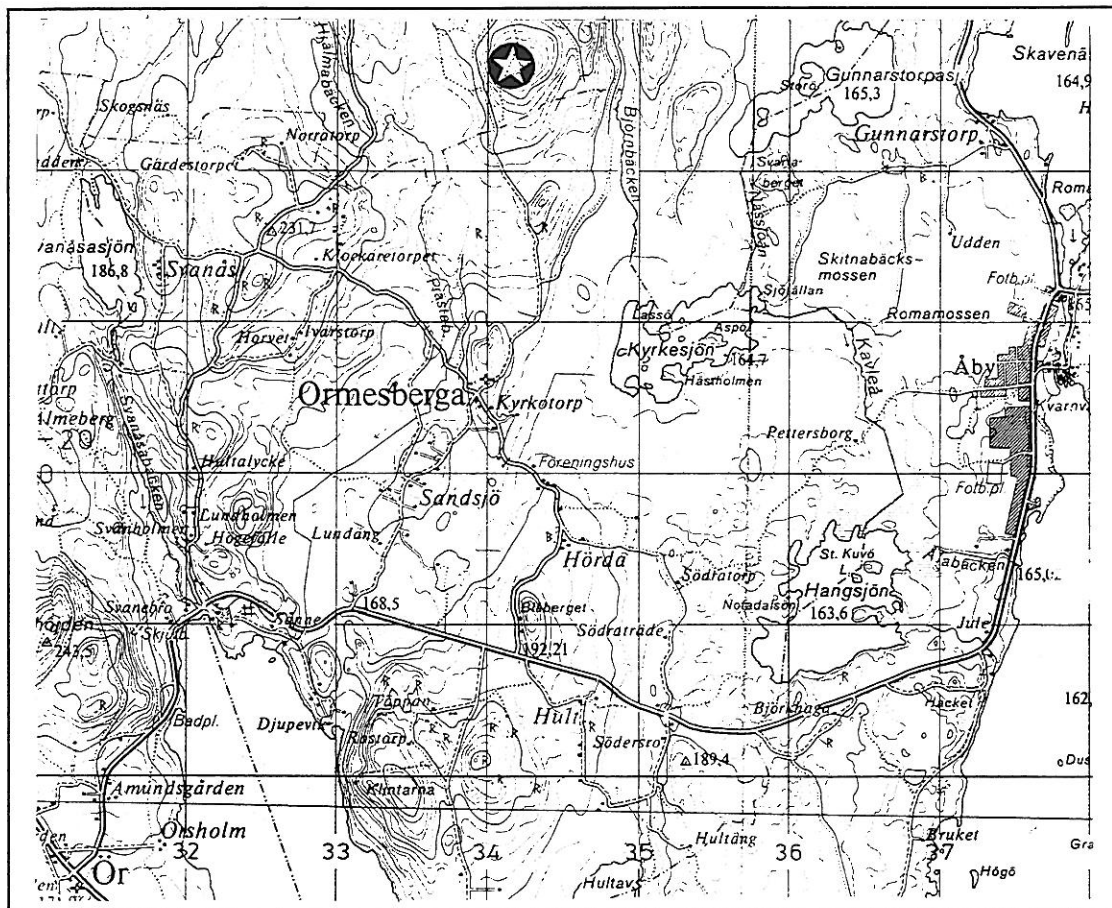

Fig 3. Avsnitt av topografiska kartan, Växjö 5E SO. Skala 1:50 000

På undersökningsområdets sydvästsida går berg i dagen. I detta område är också bergtäkten påbörjad. Även norr om bergtäkten ligger berg i dagen, brant sluttande mot väster. Nedanför denna brant är terrängen fylld av blocksten. Förutom bergtäkten har området även påverkats av två provborringar på västsidan. För avledning av vatten från dessa har två diken grävts.

Den del av undersökningsområdet som sluttar mot väster är bevuxen med 30-årig planterad granskog. Den södra delen av området är delvis bevuxen med mycket tät

decenniegammal granskog och delvis med glesare granskog och björksly där den äldre ängsmarken kan återfinnas i gläntorna. Denna tidigare ängsmark hänger samman med en torpgrund söder om undersökningsområdet benämnd Nybygget.

Undersökningsområdet ligger över högsta kustlinjens nivå. Som framgår av Fig 4 ligger undersökningsområdet också över nivåerna för den Värendska issjön och den senare "Åsnen-forns-sjö". Detta har betydelse för områdets bördighet och förmåga att hålla fuktighet, i och med att de finare lerpartiklarna inte har sköljts bort.

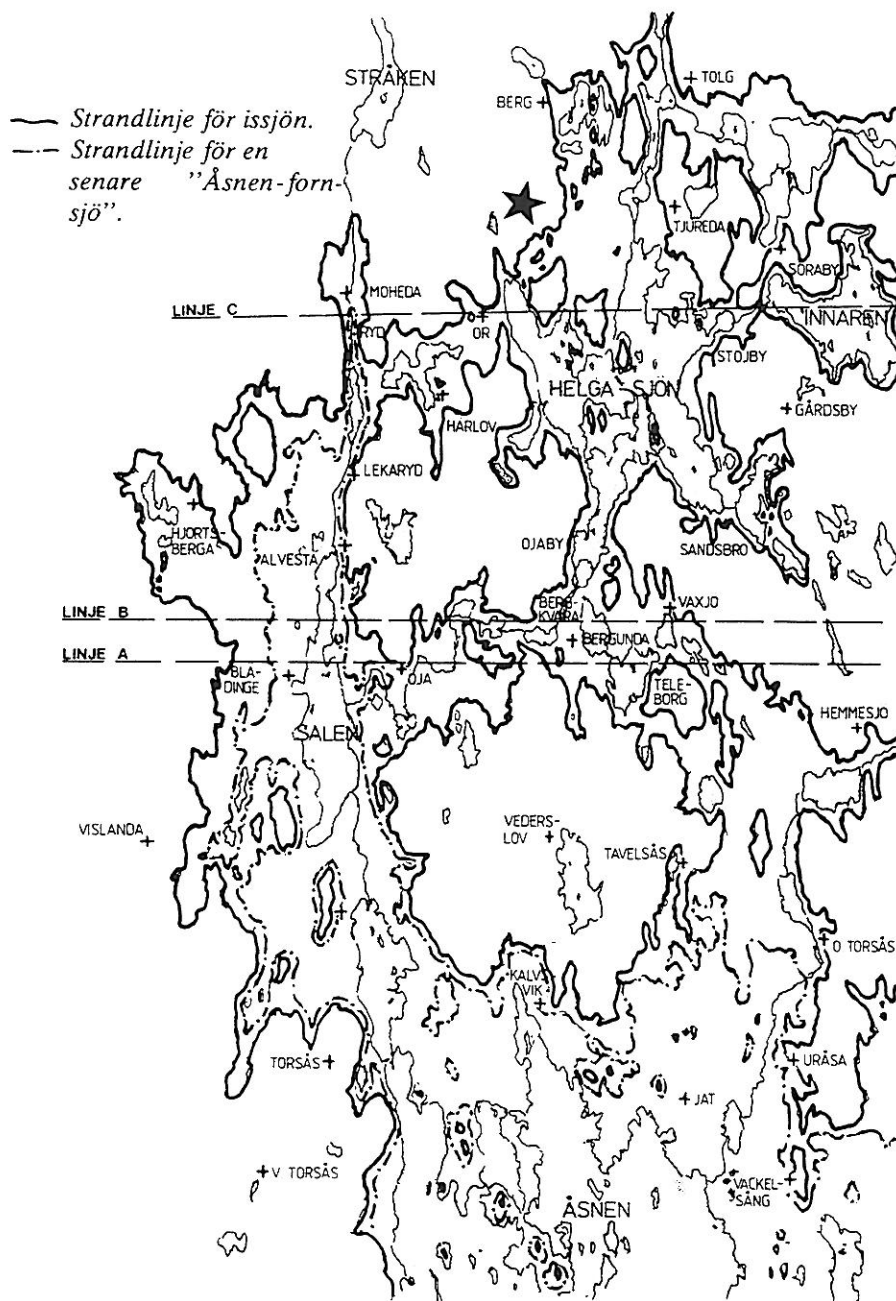

Fig 4. Karta över Värends issjöns strandlinjer. Efter K Alm Kronobergsboken 1983.

Fornlämningsmiljö

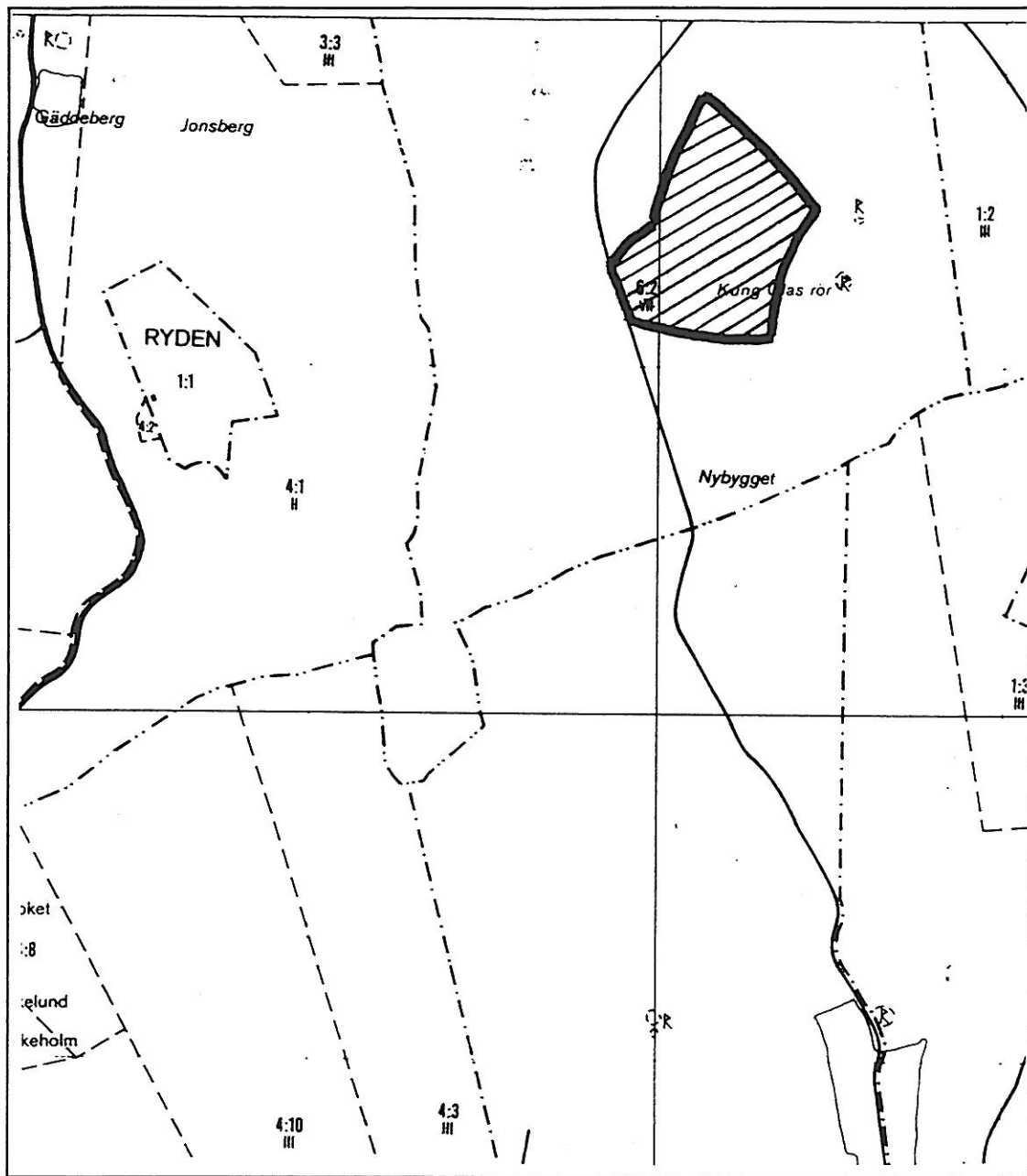

Fig 5. Avsnitt av ekonomiska kartan, Ornesberga 054 46 5E 4g. Skala 1:10 000

I undersökningsområdets omgivningar finns ett flertal gravrösen och stensättningar, vilket ger bilden av en tät forntidsbygd, särskilt under bronsålder (se utdrag ur fornminnesregistret, Tabell 8). På Vinninges mark, cirka 2,5 km norrut, låg tidigare ett troligen vikingatida gravfält. Gravfältet togs bort 1880. (Enligt uppgifter ur Smålands museums arkiv.)

I undersökningsområdets omedelbara närhet ligger på höjdplatån i öster en domarring bestående av sju stenar (RAÄ 36) och ett gravröse i slutningen cirka 100 m syd om domarringen. Från röset (RAÄ 28), benämnt "Kung Olas rör", ges en vid utsikt. Dessa gravar ligger utanför undersökningsområdet och berörs inte av bergtäkten.

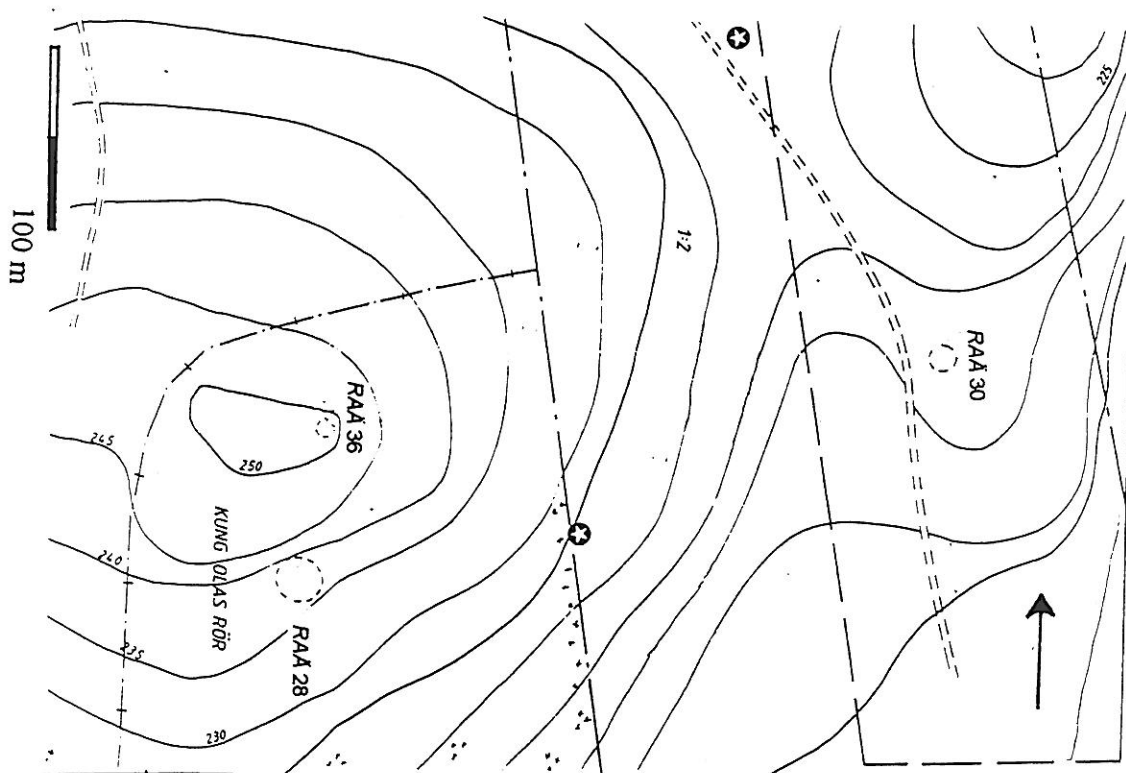

Fig 6. Källor på Nyängsbackens östsida, läget markerat med stjärna.

Ett viktigt inslag för förståelsen av fornlämningsmiljön är de källor vilka ligger på bergets östsida (Fig 6). Dessa kan ge en uppfattning om vattentillgången under förhistorisk tid, vilken har varit av stor betydelse för bosättningens lokalisering. Källorna ligger i närheten av de bredare terrasser på Nyängsbackens östsida som är möjliga lokaler för en förhistorisk bosättning.

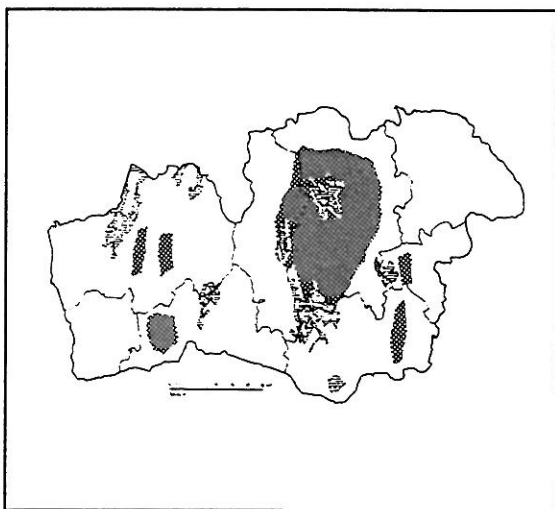

Fig 7. Bronsåldersbygdens huvudsakliga omfattning baserat på gravrösen spridning.

Efter K J .Krantz, Kronobergsboken 1981.

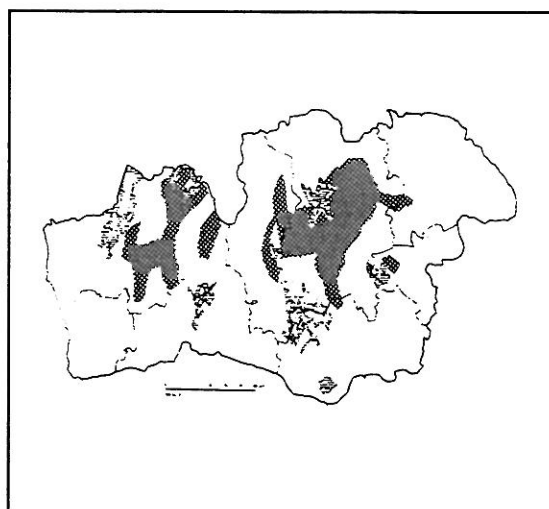

Fig 8. Järnåldersbygdens ungefärliga omfattning baserat på gravfältens spridning.

Underlag för en överblick av undersökningsområdets fornlämningsmiljö ur ett regionalt perspektiv kan fås av en jämförelse mellan Fig 7, vilken visar spridningen av rösen från yngre stenålder och bronsålder, och Fig 8, vilken visar järnåldersgravfältens huvudsak-

liga spridning i Kronobergs län. I denna skala visar de också de huvudsakliga bosättningsområdena under respektive epok.

Under bronsåldern ligger bygden i Varend runt Helgasjön och ned mot Åsnen. Järnåldern visar en minskning i utbredning av bygden. Ett område emot Lenhovda och ett väster om Salen har visserligen tillkommit. Men större områden norr om Åsnen och norr om Helgasjön, där undersökningsområdet är beläget, har försvunnit. Dessa bilder av bygdens utbredning säger visserligen ingenting om befolkningsökning eller minskning i absoluta tal, men ger en bild av varje områdes relativa betydelse under respektive epok. Av detta kan utläsas att regionen runt undersökningsområdet vid Berg minskar i betydelse avseende bosättning under järnålder jämfört med bronsålder.

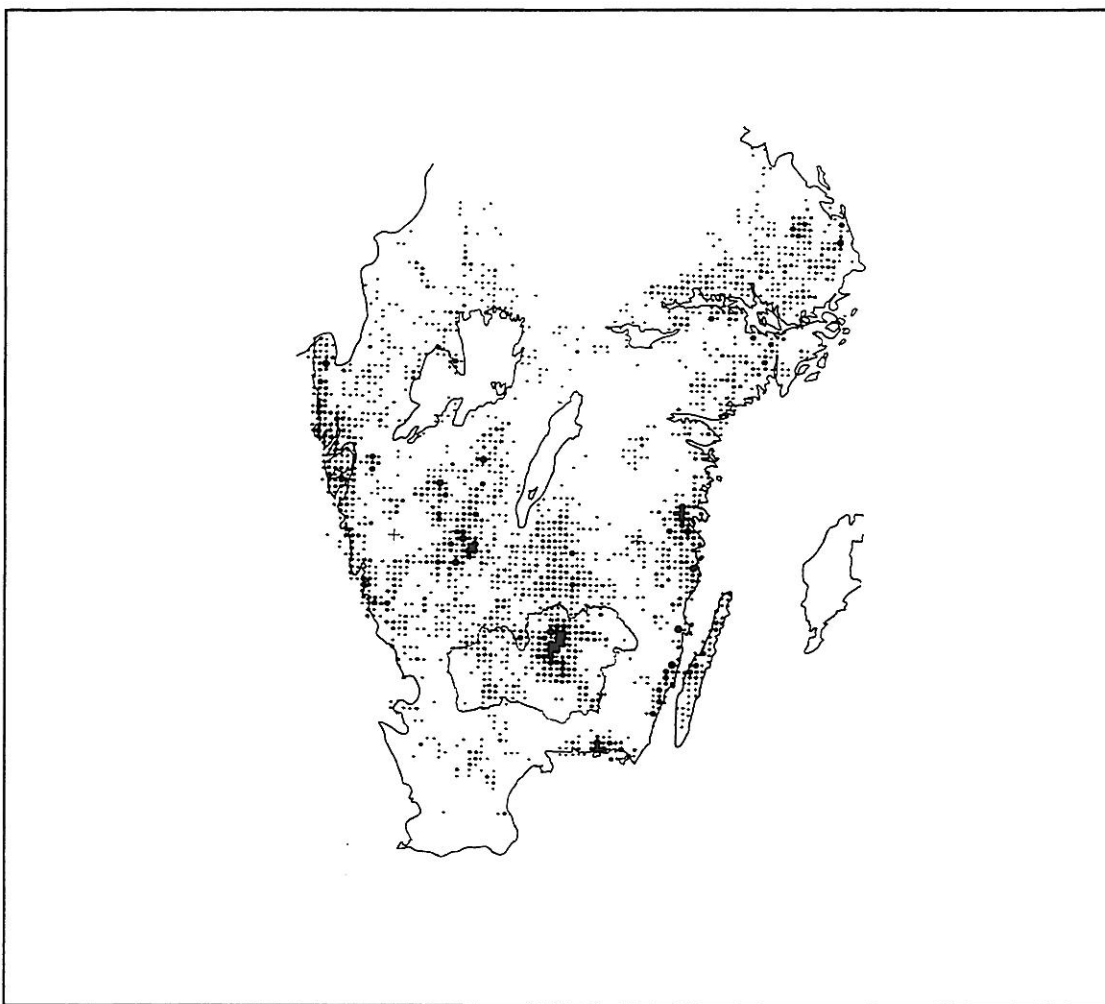

Fig 9. Monumentala rösen > 10 m .Kronobergs län markerat. Efter L Klang Kronobergsboken 1983.

I ett större perspektiv måste också poängteras att undersökningsområdet är beläget i ett område runt Helgasjön med en mycket stor koncentration av monumentala rösen. (Fig 9).

Dokumenterat stora arealer fossil åkermark i anslutning till detta område med stora gravrösen skulle kunna ge nya infallsvinklar i debatten om förhistoriska centrum- och periferiområden.

Den arkeologiska utredningen

En inventering av undersökningsområdet utfördes av C. Tollin under maj 1990 (Tollin, Rapport landskapsinventeringen 1990). Denna rapporterade en förekomst av enstaka röjningsrösen samt röjda ytor inom området. Det antogs att det rörde sig om förhistoriska så kallade hackerör. Tollin diskuterade även möjligheten att de röjningsrösen vilka är belägna på bergets höjtplatå, väster om domarringen, kan vara gravanläggningar och ingå i ett gravfält.

En arkeologisk utredning av undersökningsområdet utfördes under perioden 16/6–12/7 1993 av Stiftelsen Smålands museum (Rapport 930719). Utredningen dokumenterade en tät förekomst av röjningsrösen över en stor del av undersökningsområdet. Strukturen hos röjningsröseområdet i stort, samt hos enskilda rösen, överensstämde med tidigare undersökta röjningsröseområden vilka i andra områden daterats till brons- och äldre järnålder. Detta, samt den geografiska närheten till gravanläggningar med samma tidsställning, röset "Kung Olas rör" och en domarring, gav en trolig datering av röjningsröseområdets begynnelse till perioden bronsålder–äldre järnålder. Inom utredningens ram genomfördes en fosfatkartering. Fosfatkarteringen gav generellt låga värden med en koncentration av relativt högre värden i vissa områden. Detta sammantaget med resultatet från maskinschaktningen gav en bild av områdets bebyggelse som troligtvis icke-permanent. Resultatet av utredningen ledde till en tolkning att områdets röjningsrösen kunde indelas i två grupper med olika utseende och eventuellt tillhörande olika epoker. En grupp större och högre rösen utan jordfyllning, samt en grupp mindre och flackare rösen med jordfyllning.

Äldre kartmaterial och lantmäteriakter

Tre äldre lantmäteriakter finns att tillgå över området. Det är en arealavmätning från 1725, storskiftet från 1791, samt laga skiftet från 1855. Den äldsta av dessa kartor har använts som underlag för ett historiskt kartöverlägg upprättat av C Tollin (1990)

1855 års karta, laga skifte, ägorna till Bergs herrgård.

På denna karta finns torpet Nybygget (nr 76) strax söder om undersökningsområdet. Undersökningsområdet (nr 737) är i lantmäteriakten beskriven som hagmark. Nyänshagens södra, västra och norra delar är beskogade. I hagens norra del finns en fälla och en buskefälla vilket visar att de beskogade delarna av hagen svedjades.

1791 års karta, storskifte.

Akten till denna anger att området tillhör Ingelstorp. Ingen beskrivning ges men ägonumret (106) återfinns under rubriken hagmark, och namnet Nyängstorpet anges söder om undersökningsområdet.

1725 fanns inga odlingar redovisade på undersökningsområdet. (Tollin 1990) Vid sockengränsen mot Ormesberga låg vid 1700-talets början en backstuga vilken var ursprunget till torpet Nybygget på 1800-talet. Till detta torp röjdes en mindre åkerintaga på bergets sydsluttning med fem till tio kraftiga odlingsrösen. Inga hägnader eller annat som skulle kunna tyda på odling inom undersökningsområdet finns karterat.

Övrigt material

Kjellmark beskriver i Värends fornminnen "Kung Olas rörs" omgivning 1908. Röset beskrivs då som beläget i en " . . . beteshage kallad Nyäng." (Kjellmark 1937)

Sammanfattningsvis kan sägas att undersökningsområdet ligger i ett område vilket inte anges som odlingsmark 1725, då det dock finns en backstuga i undersökningsområdets närhet. 1791 års karta visar backstugan och en hägnad som troligen avgränsar dess mark. Vid tiden för laga skiftet har backstugan växt till ett torp, Nybygget, med flera mindre åkrar. Undersökningsområdet ligger fortfarande utanför inägomarken, men i en hagmark vilken svedjades.

Enligt uppgift från markägaren var den gran som 1993 växte på större delen av undersökningsområdet cirka 30 år gammal. Den gran som avverkades för 30 år sedan var fullväxt, drygt 100-årig gran.

Dessa uppgifter sammantaget med 1855 års kartas markeringar av trädbevuxen vall ger att undersökningsområdet blivit granbeväxt någon tid inte långt efter 1855.

Undersökningens resultat

Undersökningens målsättning var att söka besvara frågor om röjningsröseområdets brukare. Deras odlingsmetoder, bosättning och under vilken tid de levde.

Fältarbetets inriktning blev att ge en bild av ett röjningsröseområde i ett helhetsperspektiv. Detta innebar att ett inhämtande av kvantitativa uppgifter vilka kunde bilda underlag för en uppfattning om röjningsröseområdets morfologi betonades.

Undersökningsområdet omfattar en yta av ca 6 ha. Av dessa är ca 4 ha röjningsröseområde. Övrig markyta utgörs av stenbrottet, blockterräng och berg i dagen. Vid undersökningen karterades 193 röjningsrösen, varav 44 undersöktes. I övrigt undersöktes en gravanläggning, två härdar och fyra gropar.

Kartering

I terrängen registrerade röjningsrösen markerades i fält med stakkäppar och numrerades. De betecknades med R. Inmätning av rösen utfördes sedan av mättekniker från stadsingenjörsenheten i Växjö. För varje röse uppmättes diameter och höjd. Speciella drag som att röset var uppkastat mot större block noterades. De rösen som utvalts för maskinschaktning gavs en beskrivning före schaktningen. Totalt registrerades 193 röjningsrösen över undersökningsområdet.

Det huvudsakliga röjningsröseområdet på västsidan, med en yta av knappt 3 ha, omfattar ca 150 av dessa. Röjningsrösenas inbördes avstånd ligger mestadels mellan 5-20 m på denna yta, med en tämligen jämn spridning. En ha på västsidans centrala delar innefattar ca 65 röjningsrösen.

Övriga röjningsrösen ligger på undersökningsområdets sydsida, i ett område omfattande ca 1,5 ha (Fig 11). Inberäknat i denna andel är den blockstensrand vilken markerats R245-R249 (Fig 10), Denna är en sammanhängande rand av blocksten med vad som bedöms vara påförd odlingssten ovanpå. Röjningsrösen ligger på sydsidan betydligt mer spridda än på västsidan, med en antydning till att följa terrängens höjdkurvor. En ha på sydsidan innefattar ca 20 röjningsrösen.

Även en del av utanför undersökningsområdet liggande röjningsrösen karterades. Rösen markerade 1001-1005 samt R187 ligger på höjdplatån utanför undersökningsområdet i öster (Fig 10). Som ovan angetts kan dessa vara möjliga gravanläggningar (sid 9). De ytor där inga röjningsrösen registrerats ligger huvudsakligen i undersökningsområdets sydvästra del och innefattar dels bergtäkten, dels norr därom liggande branta partier med berg i dagen och blockterräng.

Fosfatkartering

Undersökningsområdets i allmänhet starkt lutande terräng begränsade antalet ytor på vilken bosättning var tänkbar. Fosfatkarteringen inriktades därför inte på en totalkartering av undersökningsområdet, utan på att ge en uppfattning om den relativa intensiteten i fosfathalterna på de eventuella boplatsytorna och mellanliggande terräng med en glesare provtagning. Under utredningen hade prover tagits i linjer över terrassers längdriktning. Dessa sammanlänkades under slutundersökningen med provtagningslinjer lagda tvärs emot områdets höjdkurvatur.

Om värdena uppmätta i ppm kan sägas att dessa är generellt sett låga (0–89). Enstaka högre värden finns i en del områden dock utan att komma upp i de värden som kunde förväntas vid en längre bosättning. Resultatet av fosfatkarteringen stärker intrycket av att västsidan inte haft någon permanent bosättning.

- x Undersökt röjningsröse
- Schaktgräns
- 205 Den undersökta graven R 205

10 m 100 m

Fig 10. Undersökningsområdets anläggningar med maskinavbanade ytor. 1-250 markerar röjningsrösen. Undantag 205; graven och 61; härdar och skärvstensgrop. 1001-1005 markerar rösen på höjdpaltån utanför undersökningsområdet vilka eventuellt är gravar. 2001-2004 markerar gropar.

Fig 11. Röjningsrösenas utbredning över undersökningsområdet, med höjdmärkingar. Terrasser A, B och C.

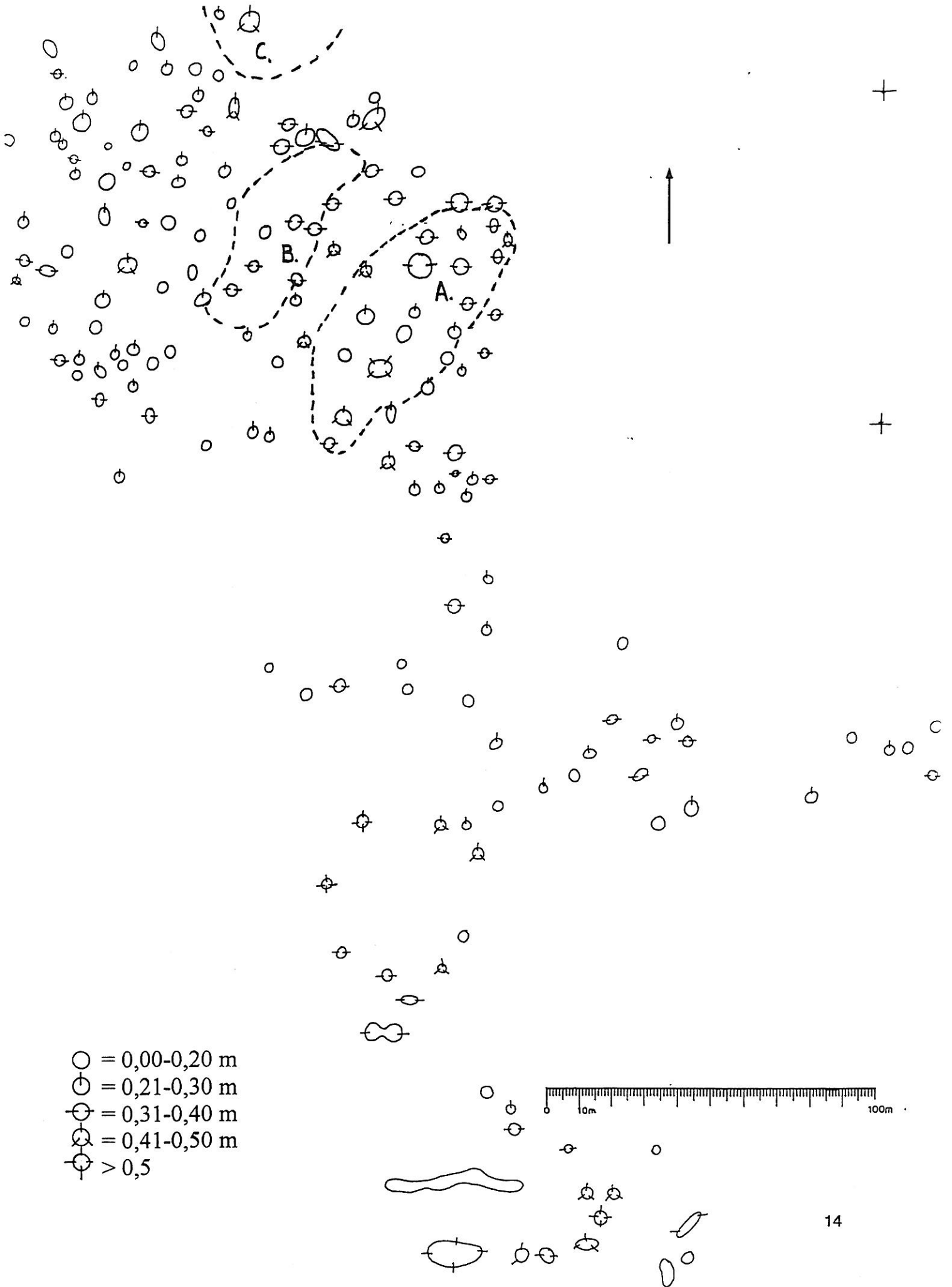

Fig 12. Röjningsröse på västsidan efter schaktning med maskin.

Utgrävning av röjningsrösen

Ett urval av röjningsrösen undersöktes med grävmaskin. Principen för urvalet av rösen var att dessa skulle ge en representativ spridning både morfologiskt och geografiskt över västra delen av undersökningsområdet.

Ett schakt drogs vid sidan av röjningsrösens centrum. I de fall terrängen tillät för maskinens framkomlighet lades schaktets längdriktning tvärs emot sluttningens nivåkurvor. Detta för att om möjligt i rösens profil fånga upp den stratigrafi som ofta bildas i röjningsrösen i sluttande terräng. (se t ex E A Pedersen 1990) I de maskinschaktade rösen som utvaldes för närmare undersökning framrensades profilen för hand och dokumenterades i skala 1:20.

Av totalt 193 registrerade röjningsrösen maskinschaktades under utredning och slutundersökning 44 stycken (22%). Av dessa ritades 13 stycken i profil. Av dokumentationen (Tabell 5) kan utläsas att den del av röset vilken är synlig över markytan i förhållande till det verkliga profildjupet kan variera högst betydligt, från 100% till 15%. Detta ger något av vikt att hålla i minnet när man beaktar resultatet av inventering och ytregistrering av röjningsrösen; *att den på ytan uppfattade mängden sten i rösena, och därav dragna slutsatser om arbetsinsatsen vid ytans kultivering, inte behöver ha någon relation till den reella mängden sten som ingår i röjningsrösena.*

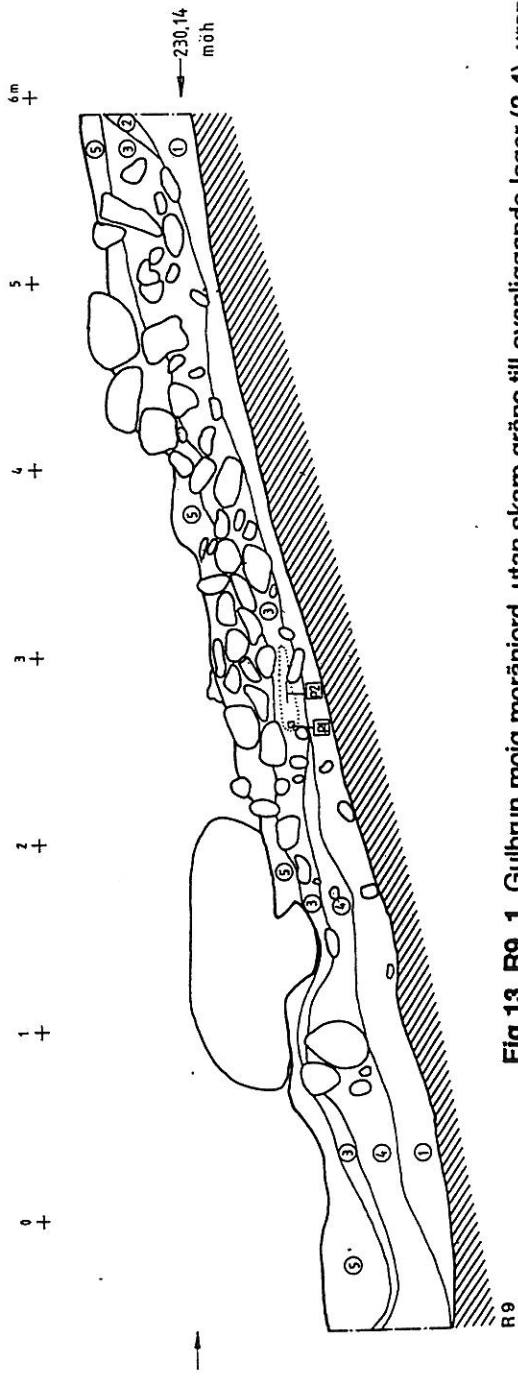

Fig 13. R9. 1. Gulbrun moig moränjord, utan skarp gräns till ovanliggande lager (3,4), ursprungligt jordlager. 2. Brungul till rostfärgad moig, ngt torvig morän. 3. Brun torvig humösa mo. 4. Gulbrun torvig, ngt humösa mo. 5. Torv med föma, delvis omvandlat till humus, luckert lager. P1. Kolprov (daterat). P2. Jordprov

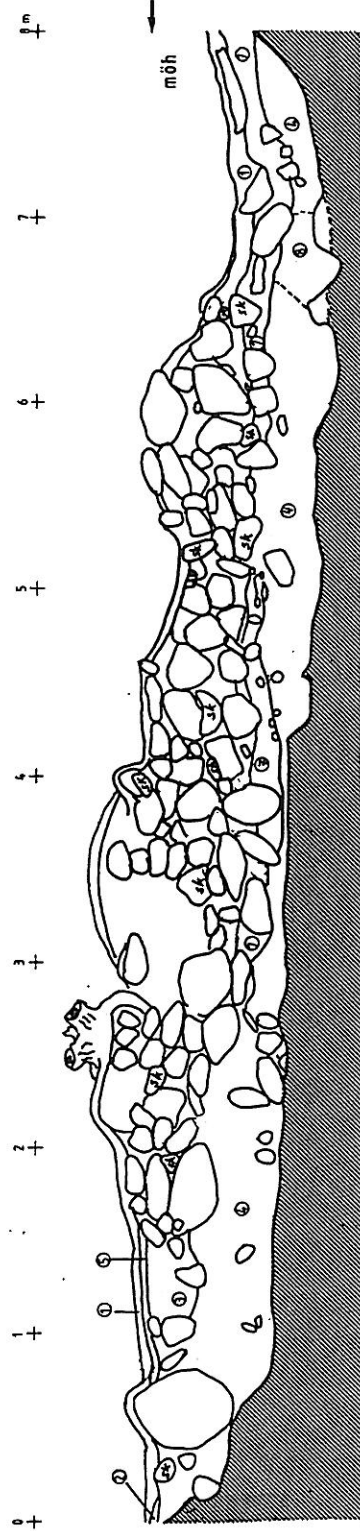

Fig 14 .R17. 1. Torvlager med mossa och föma, kol och sot under ytan. 2. Aska. 3. Humösa jord, mo, avsatt lager. 4. Brungul sandig mo, ursprungligt jordlager. 5. Sotig humus med aska, avsatt lager. 6. Torvig svartbrun humus, avsatt lager. 7. Brun humus, mindre torvig än 6, avsatt lager. 8. Brungul lätt torvig, något grusig mo, möjlig nedgrävning

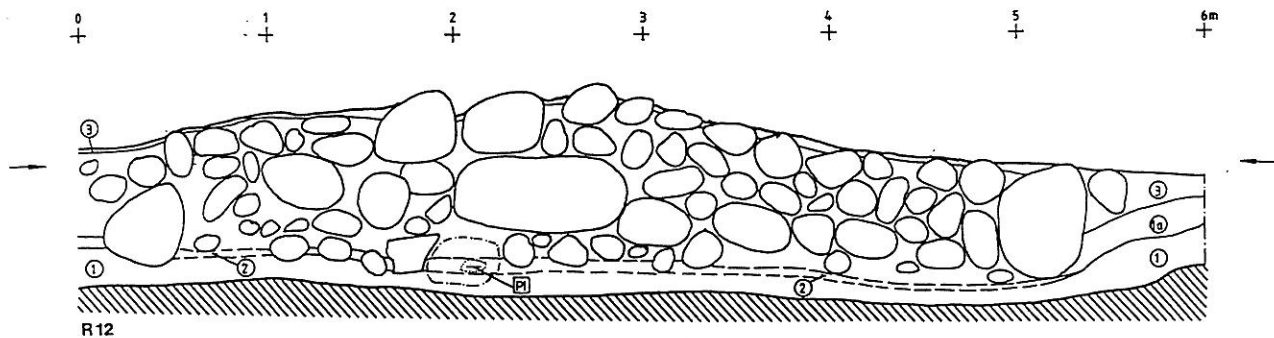

Fig 15. R12. 1. Brungul sandig mo med något grus, ursprungligt jordlager. 1a. Samma som ovanstående, men mörkare pga mer humus. 2. Svartbrunt humöst jordlager, med något kol. 3. Torv med föna. P1. Jordprov.

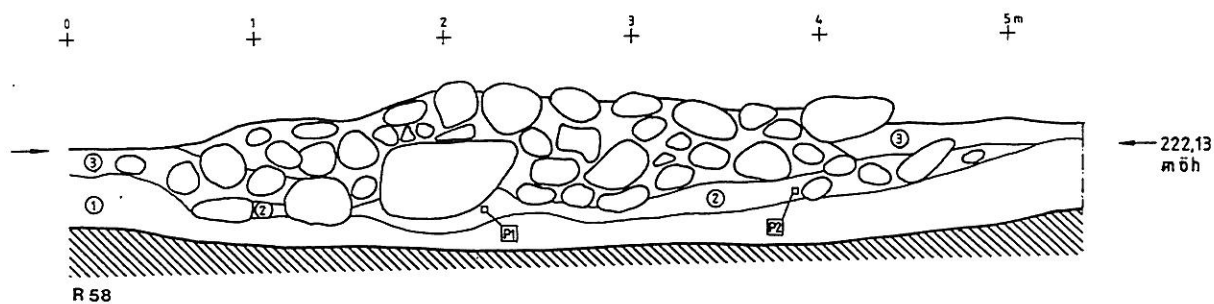

Fig 16. R58. 1. Brungul sandig mo med något grus, ursprungligt jordlager. 2. Brun humös jord, avsatt lager, 3. Torv med föna. P1. Jordprov. P2. Jordprov med ngt kol.

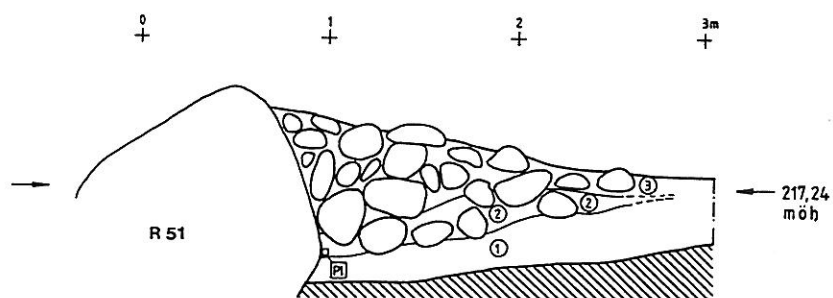

Fig 17. R51. 1. Brungul sandig mo med något grus, ursprungligt jordlager. 2. Brunt humöst sandigt jordlager. 3. Torv och föna bland stenar, med grövre växtdelar. P1. Jordprov.

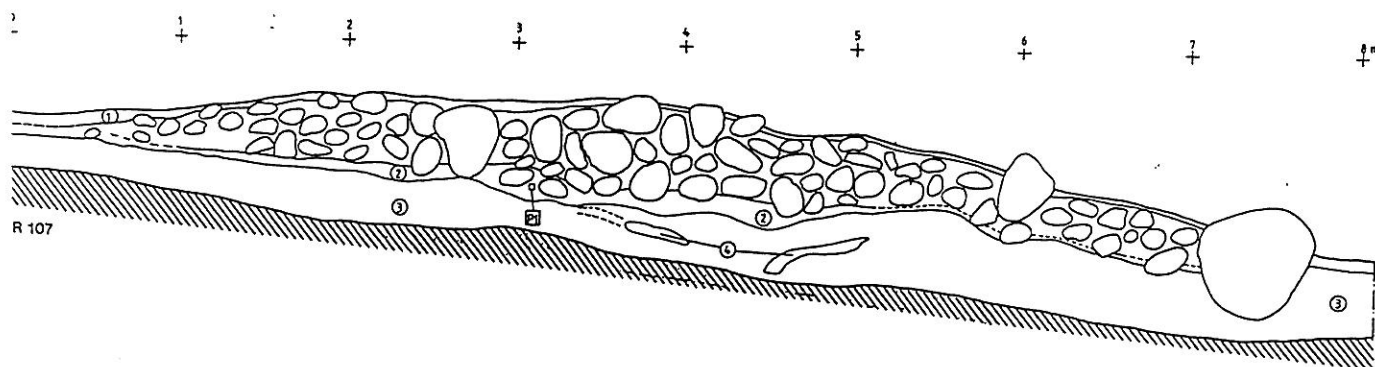

Fig 18. R107. 1. Torv och föna. 2. Gråbrun humös sand. 3. Gulbrun sandig mo, ursprungligt jordlager. 4. Sandigt svartbrunt och gråbrunt jordlager med ngt kol. P1. Jordprov.

De undersökta rösena på undersökningsområdets västsida har ett största omfång av 7,7 m diameter (R12) och ett största profildjup av 0,9 m (R12). Det minsta omfånget är 2 m (R51) och det minsta profildjupet 0,2 m (R172). Den största andelen av röset *över* nuvarande markyta är 100% (R51, R52, R172) och den största andelen *under* nuvarande markyta är 85% (R46, R16).

Den spridning av värdena mellan dessa ytterligheter som visas i Tabell 5, samt den grafiska framställningen av röjningsrösens spridning i höjd vilken visas av Tabell 6, avvisar den hypotes vilken lades fram i utredningen, att röjningsrösen kunde indelas i två grupper, flacka jordfyllda och högre ofyllda. Hade hypotesen visat sig vara giltig skulle fyllda respektive ofyllda rösen samlats i övre respektive nedre delen av Tabell 5, och Tabell 6 uppvisat två distinkta "pucklar" istället för den centrerade till mittvärdena som den nu uppvisar.

Däremot kan en del resonemang föras kring hur djupa respektive grunda rösen fördelar sig över ytan. Ser man fördelningen inom de terrassområden vilka markerats A och B på Fig 11 samt de rösen vilka ligger i anslutning till dessa framgår att 14 maskinschaktade rösen över ytan har ett medeldjup på 0,62 m. Sluttningen nedåt väster har 9 maskinschaktade rösen med ett medeldjup på 0,43 m. Sluttningen uppåt mot höjdsplattan i öster har 15 maskinschaktade rösen med ett medeldjup på 0,46 m. Röset R112 ligger i ett flackt område, C, vilket kan vara en del av ett större terrassområde. Men ett enskilt röset är för litet underlag och R 112 lämnas därför utanför jämförelsen.

Ser man till hur rösen i den centrala delen av västsidan förhåller sig till höjd över, respektive djup under, nuvarande markyta, kan det i Tabell 5 konstateras att majoriteten av rösen i detta område ligger djupare än 50% under markytan. Stenmängden i rösen kan aldrig ses som en direkt korrelation till odlingsintensiteten på omgivande yta. Dock vittnar stenmängden om att arbetsinsatsen ansetts vara värd att göra. Profildjup hos maskinschaktade rösen, omfång och höjd hos samtliga, får sammantaget ses som tecken på att området kring terrasserna A och B har varit ett givande odlingsområde på undersökningsområdets västsida. Dessa terrasser ses som naturliga bildningar vilka förstärks genom inverkan av odling. Inga spår efter anlagda avgränsningar av odlingsytor har kunnat påvisas.

Anledningarna till ett röses djup under nuvarande markyta kan vara flera. Stenen kan ha kastats ned i en befintlig försänkning i markytan. Trycket från ovanliggande stens tyngd kan ha pressat det nedåt. Eroderad jord lagras mot röset. Torvlagrets tillväxt har skett längst kring ett djupliggande röset.

Med hänsyn tagen till ovan angivna osäkerhetsfaktorer skulle ändå en möjlig tolkning vara att på undersökningsområdets västsida de centrala delarna kring terrasserna A och B har varit i bruk under den längsta tidsperioden. Detta på grund av att rösens storlek tyder på ett bruk som har pågått under en längre tid, samt att de relativt djupt liggande rösen kan betyda att de börjat anläggas tidigare i detta område jämfört med högre och lägre liggande partier av västsluttningen.

Utgrävning av Grav R205

Från höjdplatån på Nyängsbackens krön sänker sig terrängen mot väster för att sedan åter höja sig något till en kulle i sydväst. På toppen av denna utgrävdes gravanläggning R205. Som tidigare angetts har det framlagts hypotesen att de rösen som ligger på höjdplatån skulle kunna vara del av ett gravfält (sid 9). Grav R205 har dock inget direkt geografiskt samband med detta eventuella gravfält. Flera av rösen i den mellanliggande sänkan har undersökts (R61,102 103,104 183), varvid det kunnat konstateras att det rör sig om röjningsrösen.

Det topografiska läget ledde till misstanken att här kunde finnas en grav. I markytan syntes dock inget som antydde att så var fallet.

Torvlagret avbanades med grävmaskin. Vid följande utgrävning för hand framkom en rund stensättning. Den var övertorvad och helt jordfylld. Diametern var cirka 3,6 m, något oregelbunden i formen och högsta profilhöjd var 0,4 m. Det kan läggas märke till att dimensionerna hos graven motsvarar de mindre av röjningsrösen på undersökningsområdet. Stenmaterialet i gravanläggningen var oregelbundet och jordfyllningen mycket mörk och humusrik. Det som skilde graven från röjningsrösen var läget, och den fullständiga jordfyllningen utan hålrum ens i övre stenlagret (Fig 20). I ett litet område (0,25 m diam) hittades 5g brända ben (Fig 19). *Frånvaron av eldpåverkad jord, kol och sot ledde till slutsatsen att likbålet ej skett på plats. Av benens utseende och frånvaron av kol, sot och aska i det område där de hittades gjordes antagandet att det var ren-gjorda ben.*

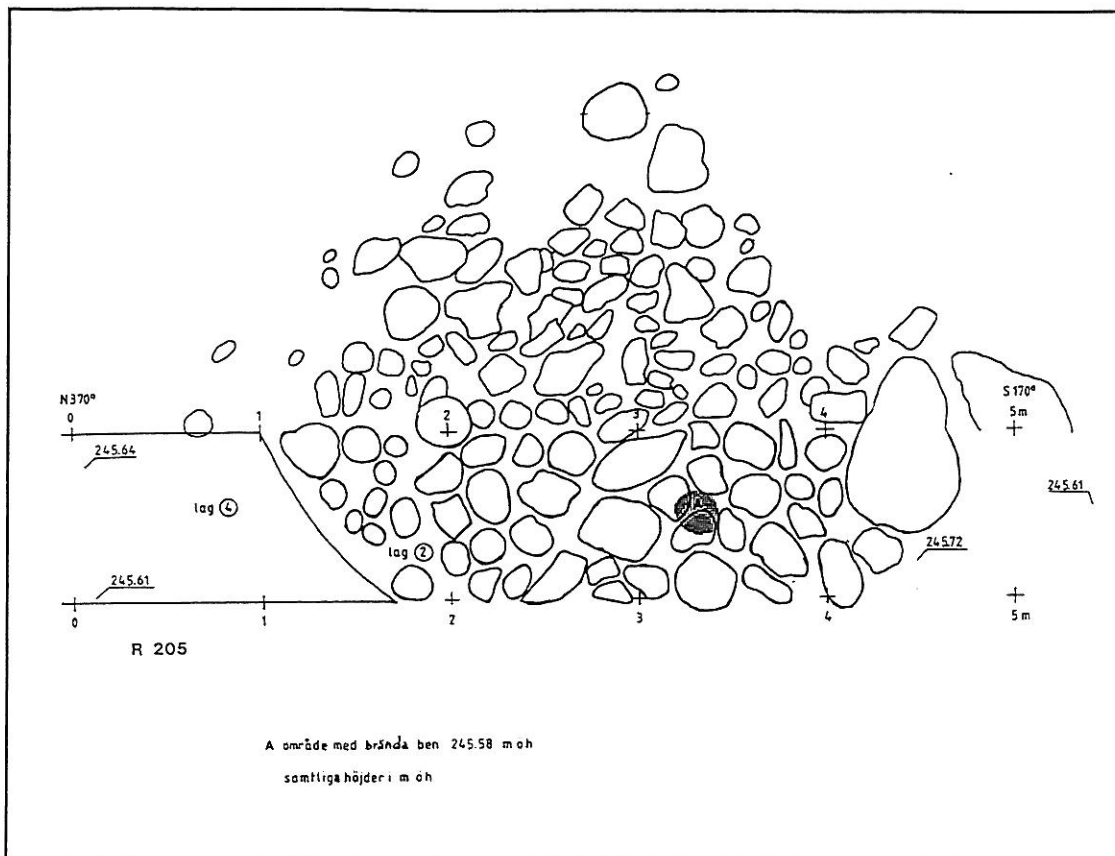

Fig 19. Grav R205, Planritning. A: område med brända ben.

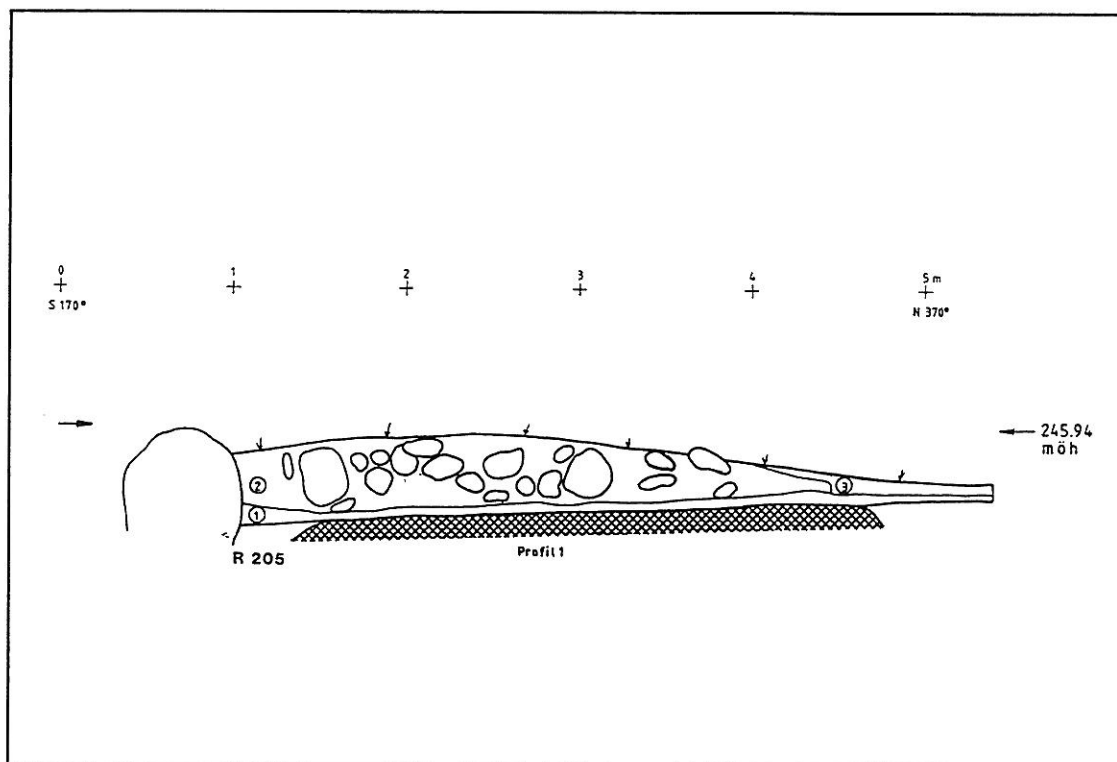

Fig 20. Grav R205, profilritning. 1. Brungult sandigt jordlager med ngt grus, ursprungligt. 2. Mörkbrunt ngt sandigt jordlager, med hög halt av humus. Påfört jordlager. 3. Brunt ngt sandigt jordlager med humus. Påfört jordlager. I gränsen mellan 3. och 1. synes ett brunt torvigt stråk, några millimeter tjockt. Skrafferingen markerar berggrund.

Utgrävning av övriga anläggningar

Förutom röjningsrösen och graven påträffades två HÄRDAR (R61A,B) en SKÄRVSTENSGROP (R61C) och fyra GROPAR (G1-4).

Dessa anläggningars funktion är något oklar, men de verkar tillhöra den yngsta perioden av verksamhet inom undersökningsområdet.

Skärvstensgropen R61C:s ytmått var 1,5x2 m. och djup 0,4m. Den var fylld med skärvig och skörbränd sten, 0,05-0,3 m i storlek, samt kol och askblandad grå jord.

De i skärvstensgropen liggande härdarna R61A och B hade en diameter av ca 0,4 m vardera. De innehöll kolbitar upp till 2 cm i storlek. Starkt eldpåverkade jordlager direkt under kolet visar att det är brunnet på platsen.

De undersökta groparna G1-3 hade en diameter av ca 2 m och ett djup 0,3-0,7 m. En svag vall ca 1 dm i höjd omger groparna. Groparna innehöll mörk humös jord vilket antagligen eroderat ned från vallen. Under detta kol upp till ett par cm i storlek. Förekomsten av skärvig sten i groparna är sparsam vilket talar mot en tolkning som kokgropar. En tolkning av anläggningarna som kolgropar stämmer inte överens med det lager av kol och sot vilket brukar ligga runt sådana. Rödfärgning av underliggande kollager visar dock att en del av kolet i groparnas botten ligger där primärt. En möjlig tolkning är att groparna är ett resultat av stubbrytning.

Träkol från härdarna och en av groparna har ¹⁴C analyserats. och givits en datering till nyare tid (se Tabell 2)

Fynd

Något som talar för att undersökningsområdet inte haft någon långvarig permanent bosättning är den nästan totala frånvaron av fynd. Det enda som kan räknas in under denna kategori är benen från gravanläggning R205.

Tabell 1.

Fynd nr	Sakord	Antal	Vikt (g)	Anl	Övrigt	x	y	m ö h
1	Brända ben	1	5	R205	Rengjorda	324816,060	70678,045	245,58

Analysresultat

Tabell 2. Resultat av ¹⁴C-analys

Anl	Analysnr	¹⁴ C-ålder BP	Kal ålder	Ett Σ	Två Σ
R9	Ua-3943	250+-65	1650	1527-1753	1460-1955
R61A	Ua-3944	325+-55	1523, 1581, 1625	1476-1645	1440-1660
R61C	Lu-3718	430+-60	1449	1433-1611	1407-1638
G3	Lu-3719	150+-60		1669-1955	1651-1955

Kalibrerat med Calib, Stuiver & Becker 1986.

R9= Röjningsröse mellan terrass A och B (Fig 11). Provet taget i rösets mitt från vad som bedömts vara ett slutet läge.

R61A= Härd. Provet taget från härdens botten.

Analyserna utförda av; The Svedberg-laboratoriet, Uppsala universitet.

R61C= Skärvstensgrop. Provet taget ovan härdarna R61A och B.

G3= Grop. Provet taget från kol i botten av gropen i primärt läge.

Analyserna utförda av; Kwartärgeologiska avdelningen, Laboratoriet för C 14-datering, Lund.

Osteologisk rapport

över bearbetningen av brandgraven från Berg 6:2

Analysen utfördes av Caroline Arcini, Riksantikvarieämbetet UV Syd.

MATERIAL

Undersökningen omfattar 5 gram ben från en grav. Det största fragmentet är 18 mm och de övriga uppskattas till 10-15 mm. Rörbensfragment med synliga haverska kanaler och fem små kranietaksfragment har påträffats, vilket visar att det är människa. Kranietakets alla tre skikt är synliga. Någon närmare åldersbedömning har inte kunnat utföras. Rörbensfragmenten är dock så grova att de kan endast komma från ett större barn, tonåring, vuxen eller äldre individ.

Källkritiska aspekter på dateringen av röjningsrösen och röjningsröseområden

Ett försök till datering av ett enskilt röjningsröse eller ett röjningsröseområde möter ett flertal problem avseende tillämpningen och tolkningen av de förekommande arkeologiska dateringsmetoderna. Detta gäller även undersökningsområdet i Berg. Det kan därför vara av värde att granska dessa dateringsmetoder ur ett källkritiskt perspektiv för att definiera de speciella problem som är en konsekvens av röjningsröseområdenas uppbyggnad.

STRATIGRAFI

Genom en urskiljbar stratigrafi i en anläggning kan en relativ kronologi uppställas. Att röjningsrösen skiljer sig från till exempel gravar genom att de inte anlagts vid ett tillfälle utan är resultatet av en process utsträckt i tid, är en sanning med modifikation. Röjningsrösen kan ha anlagts vid ett definitivt stenröjningstillfälle, och att gravar genom sekundärbegravningar kan ha sin tillkomst utsträckt över en längre tid är väl känt. Men för en generell arbetshypotes bör uppdelningen ändå vara användbar.

Att röjningsrösen är tillkomna över en längre tidsperiod skulle i princip ge möjlighet för uppkomsten av en stratigrafi inom röset. Problemet är att stenmaterialet i röset i sig inte är daterbart. Visserligen kan det sägas att sten som ligger ovan annan sten är ditkommen relativt senare, men om det rör sig om en minut eller tusen år kan inte utläsas av själva stenen. Denna osäkerhet i tidsställning gäller även två stenar vilka ligger bredvid varandra på samma nivå. Av själva stenmaterialet i röjningsröset är det alltså tämligen ogörligt att utläsa någon för datering användbar stratigrafi.

En stor andel av de röjningsrösen som maskinschaktats i undersökningsområdet har jordfyllning (Tabell 5). Denna borde i relation till intilliggande sten kunna ge en användbar stratigrafi. Men de sätt på vilka denna jordfyllning kan ha kommit till medför att det inte behöver finnas en direkt koppling i tid mellan jordfyllning och stenmaterial på samma nivå i röjningsröset.

Jorden i rösena kan ha ett flertal ursprung:

- Det kan vara fråga om jord som suttit fast på stenarna när dessa kastats upp på röset och sedan sköljts ned och lagrats på rösets botten.
- Genom jordbearbetning i rösets utkanter kan jord ha transporterats upp över stenarna och in i röset.
- Vind som blåst över den kultiverade öppna marken kan ha transporterat jord in i röset.
- Organiskt material kan ha kastats som avfall på röset och sedan förmultnat till jord i röset.
- Löv och kvistar från närstående träd och buskar kan ha fallit eller blåst in över röset och sedan förmultnat till jord.
- Mossa och torv kan bilda ett sammanhängande växttäckte över röset, trots hålrum mellan stenarna under detta lager. Detta är något som iakttagits på ett flertal av de utgrävda rösena inom undersökningsområdet (ex R17, Fig 14). Från detta lagers undersida faller sedan organiskt material ned i röset.

KOLPROVER

Det ovannämnda växttäcket kan förbrännas vid skogsbrand eller svedjebruk. Brända och obrända delar av växttäcket faller sedan ned i röset. Kol och sot i växttäcket som kan vara ett tecken på att detta tidigare brunnit finns i flera rösen (ex R17 Fig 14).

I och med hålrummen mellan odlingsstenen, och att inget säkert kan sägas om i vilken takt dessa hålrum igenfyllts, kan inte heller kol taget från rösets botten betraktas som säkert liggande i ett primärt läge. Det enda säkra är om kolet är stratigrafiskt avskilt från rösets botten, och det som då är säkert är att resultatet av kolets datering inte behöver ha något att göra med rösets anläggning.

En ytterligare svårighet för datering med hjälp av kol är att vid markbearbetning äldre kol kan föras upp till ytan. Vid den grad av stenröjning som har förekommit på undersökningsområdet måste också omblandningen av olika skikt ha blivit betydande. En jämförelse med resultaten från utgrävningar i Munkeöd i Bohuslän där marken är helt stenfri visar också att här har skikten av kol från svedjebränning bevarats i mycket hög grad (Lindman 1993)

Efter ovanstående kan man ställa frågan om det överhuvudtaget är meningsfullt att försöka ¹⁴C-datera röjningsrösen? Ja, men provet bör tas från ett slutet läge, där ovanliggande sten låst det jordskikt där kolet ligger och förhindrat att senare kol letat sig ned mellan stenarna. Sådana prov kan ge en tillförlitlig hållpunkt för en bruksperiod i röjningsröset. Är det möjligt att erhålla flera prov på olika nivåer i röset kan en kronologi för hela rösets tillväxt tas fram.

Tolkning av undersökningens resultat

Datering: Undersökningsområdet under förhistorisk tid

Trots frånvaron av ¹⁴C dateringar till förhistorisk tid finns det ett flertal faktorer som talar för att röjningsröseområdet i Berg ändå kan ha sin begynnelse i förhistorisk tid.

Ett av skälen är morfologiskt. Undersökningsområdet har relativt låga och flacka rösen, uppkastade på i terrängen tillgängliga impediment. Detta tillsammans med en utbredning utan markanta avgränsningar av odlingsytorna, ger ett utseende som är typiskt för ett hackerörsområde. Andra områden av detta slag, Röstorp (Connelid m fl 1993), Järparyd (Jönsson m fl 1991), har daterats till förhistorisk tid, företrädesvis sen bronsålder-äldre järnålder.

Rösen ligger ofta för djupt, upp till och i några fall över 0,5 m (Tabell 5), för att markytan rimligen skulle ha kunnat byggas upp till denna nivå genom svedjebruk under nyare tid.

Den nära anslutningen i terrängen av röjningsröseområdet till bronsåldersröset "Kung Olas rör" (RAÄ 28) och domarringen (RAÄ 30) talar för ett också kronologiskt samband. Den täta förekomsten av gravrösen i undersökningsområdets omgivning styrker detta.

Förhållandet mellan röjningsrösen och *gravanläggning R205* kan användas för en rumslig-direkt dateringsmetod. Gravanläggningen är en rund stensättning, stenfylld och övertorvad. Den är alltså att betrakta som ett impediment i odlingsmarken. Söder om graven går berg i dagen men i övriga väderstreck finns röjningsrösen (Fig 11) vilket tyder på odlade ytor i gravens närhet. Trots detta finns ingen röjningssten ovan gravanläggningen. Detta tyder på att röjningsrösen inte är yngre än gravanläggningen, då annars impediment generellt utnyttjats för uppläggning av röjningssten. Användbarheten av denna dateringsmetod anförs bl a av Leif Gren (Gren 1991, s 83).

Med ovanstående som grund kan ytterligare begränsning av röjningsröseområdets tidsställning göras genom relation till graven. Någon kronologi för gravskicketets förändring har inte uppställts separat för Småland eller Kronoberg. Men om en i stora drag likartad utveckling förutsätts kan en schematisk framställning från Västsverige användas. (Fig 23, Weiler 1994, s 159).

Ser man i detta schema var gravanläggning R205 passar in framkommer följande:

Begravningsplats; flack, ensamliggande. Tid cirka 1000 f.Kr.-1000 e.Kr

Förvaring; samlat i kärl, grop m m. Tid cirka 1000 f.Kr.-1000 e.Kr.

Kremation; rengjorda ben. Tid cirka 1300 f.Kr.-500 e.Kr.

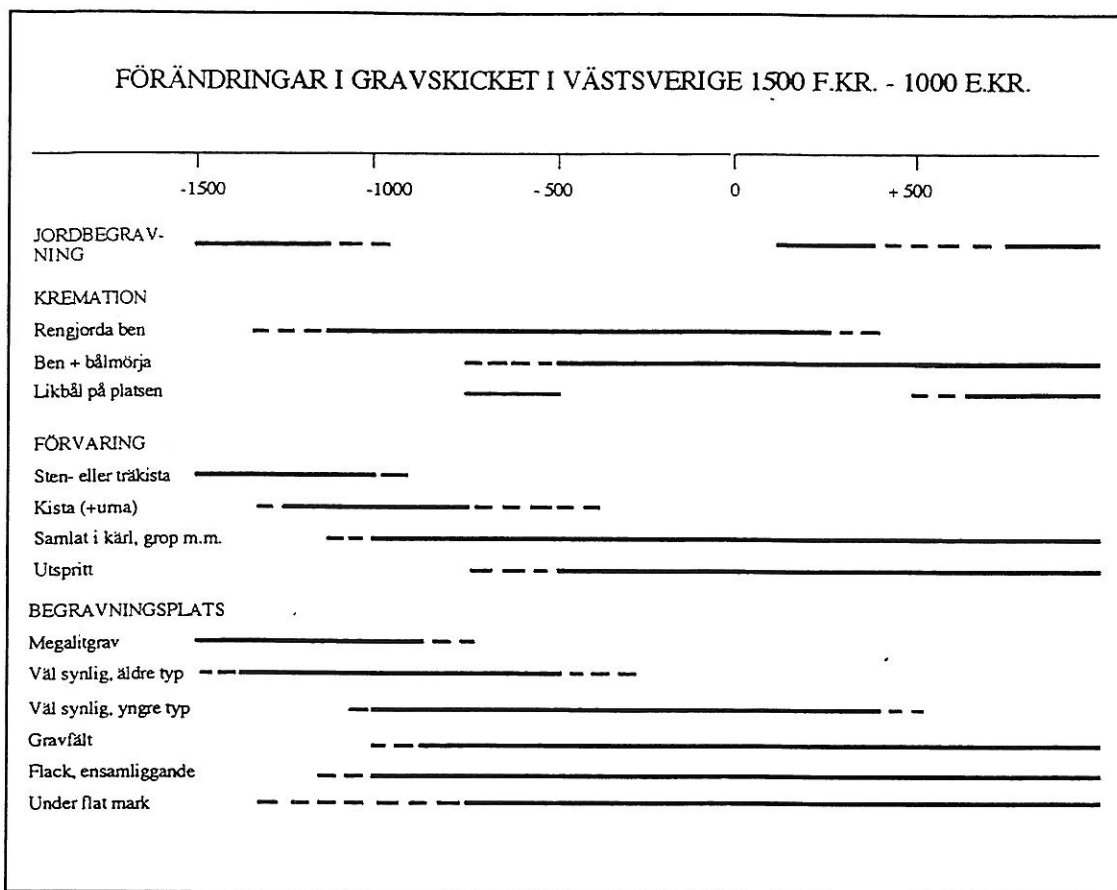

Fig 21. Schema över gravskicket i Västsverige 1500 f.Kr.-1000 e.Kr. Efter E Weiler 1994.

Ovanstående skulle medföra att gravanläggning R205 kan dateras till i stort sett perioden 1000 f.Kr-500 e.Kr. *Denna tidsställning kopplad till den rumsligt direkta dateringsmetoden leder till slutsatsen att en del av undersökningsområdets röjningsrösen kan ha tillkommit före 500 e.Kr.*

Datering: Undersökningsområdet under nyare tid

Dateringar av anläggningar med ¹⁴C-metod har givit värden som efter kalibreringar sträcker sig från mitten av 1400-talet fram till mitten av detta århundrade (Tabell 2). En datering av kol från röjningsröset R9 (Fig14) har givit ett kalibrerat värde till 1650 e.Kr. Då provet är taget från ett jordlager vilket slutits med överliggande sten visar detta att åtminstone delar av röjningsröseområdet varit i bruk någon gång under tiden medeltidens slut—nyare tid.

Det finns inget i den arkeologiska undersökningen eller i äldre kartmaterial som tyder på att västsidan, där röse R9 är beläget, har varit inägomark. Det jordbruk som här bedrivits får därför antas vara extensivt, antagligen svedjebruk. Prover från de härdar (R61 A och B) med skärvsten, vilka har utgrävts vid undersökningsområdets östra gräns (Fig 10), har även de givit en datering till 1600-tal (Tabell 2). Tolkningen av dessa anläggningar blir att de hör samman med ett svedjebruk under senare medeltid—nyare

tid. Platsen vid anläggningarna var troligen en tillfällig uppehållsplats under arbetet med svedjan, antagligen med en enklare konstruktion av typen vindskydd/koja.

Brukningsmetoder under förhistorisk tid

Vad kan den arkeologiska undersökningen ge för upplysningar om vilka brukningsmetoder som kommit till användning i Berg?

Den inom undersökningsområdet liggande arealen med röjningsrösen omfattar cirka 3,5 ha. På syd och östsidan av Nyängsbacken finns röjningsröseområden omfattande uppskattningsvis drygt 15 ha. Detta innebär att de undersökta röjningsrösen ingår i ett större sammanhängande område på cirka 20 ha eller mer, vilket är en för stor yta för att kunna tolkas som permanent upptagen åker. Om inte befolkningsstorleken under förhistorisk tid totalt skall omvärderas (vilket skulle stöta på problem med tolkningen från gravar och boplatsmaterial) måste brukningsmetoden vara någon form av extensivt jordbruk med långtidsträda. Denna långtidsträda kan ha tagit flera former, bl a betesvall. Ett försök att uppskatta förhållandet röjningsröseområdets areal — kreatursbestånd under långtidsträda med betesvall har gjorts med uppgifter från 1600-talets skogsbygd i Närke (Gren 1991, s 88). Detta leder till en uppskattning att varje nötkreatur behöver 0,68 ha, och ger i sin tur att undersökningsområdets röjningsröseområde som vall skulle kunna ge bete till cirka 4 nötkreatur. Det större röjningsröseområdet i sin helhet, vilket uppskattades till åtminstone 20 ha, skulle alltså kunna ge bete åt 22 nötkreatur. I det ovan angivna exemplet från Närke uppges dock inte om det i beräkningen av arealen tagits hänsyn till den inte helt obetydliga yta i ett röjningsröseområde som upptas av röjningsrösen.

En annan form av långtidsträda är svedjebruk. Efter en brukningstid som åker, och en trolig efterföljande tid som betesvall, får odlingsytan växa igen med träd. Eftersom grannen inte är etablerad på småländska höglandet förrän efter 500 e.Kr är det fråga om lövträd, vilket gynnar jordmånen mer än barrträd.

Finsk forskning i svedjebruksmetoder under nyare tid har gjort åtskillnad på ”kaski”- och ”huhta”-metoden (Larsson 1980 s 67). ”Kaski”-metoden gick ut på att blandskog fick växa 15-30 år. Under tidig höst fälldes träden. Efterföljande försommar brändes och hägnades svedjan, varefter råg såddes i askan. Avkastningen var 8-10 ggr kornet. ”Huhta”-metoden innebar att, grov, orörd barrskog fälldes under tidig vår. Efter två till tre år antändes svedjan och besåddes. Metoden var mycket arbetskrävande men avkastningen var väsentligt högre än med ”kaski”-metoden.

Röjningsrösen innebär en arbetsinvestering inför framtida odling. Mänskligt att döma borde de människor som stenröjde marken ha förväntat sig att få nytta av sitt arbete under sin livstid. Ett svedjebruk under förhistorisk tid på undersökningsområdet får antas snarare ha varit av ”kaski”-typ än enligt ”huhta”-modellen.

Andelen av skärvig och skörbränd sten i röjningsrösen är för liten och förekomsten för spridd för att kunna tolkas som avfall från en bosättning (R17 Fig 14). En tolkning av

den eldpåverkade stenen som resultatet av stenröjning från en bränd markyta stämmer bättre överens med röjningsrösenas utseende. Detta skulle kunna ses som ett tecken på svedjeröjning av odlingsytorna.

Ytterligare en odlingsform har förts fram som tänkbar på förhistoriska röjningsröseområden. Den kallas skottskogsbruk och är i historisk tid känd från Tyskland sedan 1200-talet (Gren 1991, s 89f). En skottskog av ek avverkades med cirka 20 års mellanrum, marken hackades, och växtavfall samlades ihop i högar och brändes. Därefter spreds askan ut och marken besåddes. Skottskogen skulle dessutom ha inneburit tillgång på klenvirke och lövtäkt till foder.

I tolkningen av vilka av ovanstående brukningssätt som använts på undersökningsområdet i förhistorisk tid får man vara öppen för att flera kan ha kombinerats i ett kultivationsskiftessystem med många typer av markutnyttjande. Detta kan också ha förändrats under tidens lopp med ett gradvis intensivare utnyttjande av vissa ytor för att så småningom leda fram till avgränsade åkerytor med ensäde. Vad som kan sägas är att röjningsröseområdets storlek gör att ett hävdande av denna som permanent åker är helt osannolik. Ett permanent hållande i hävd genom bete är också det mindre troligt av samma skäl. Det får därför antas att en träda som inneburit en viss igenväxning av skog och svedning troligen använts som den effektivaste röjningsmetoden.

Undersökningsområdets utnyttjande under nyare tid

Argument har förts fram att karakteristika för svedjekol är att kolet måste vara spritt över ett visst område, minst 1000 m². Inom detta område kan kolet förekomma fläckvis. Kolet bör härröra från en blandning av både stammar, grenar och kvistar (Lindman 1991, s.22). Detta stämmer väl med de iakttagelser som gjorts vid maskinavbaning över undersökningsområdet och styrker antagandet att kolet härrör från sentida svedjebruk. Detta kol och sotlager fortsätter också in i det torv och fönalager som täcker de flesta röjningsrösen (ex R17 Fig 14).

Svedjebruket i Småland finns i skrift dokumenterat från 1300-tal. Gjurd Tordsson fick då tillstånd av abboten i Nydala kloster göra "rydhninga" vid "Vixenstorp" (L. Larsson 1980, s 65). Det sista kända fallet av svedjebruk är då Oskar Karlsson i Långasjö tände en bråna år 1937 (a a, s 77).

Svedjebruket i Småland och Västergötland enligt 1620/21 års boskaps- och utsädeslängder visas av Fig 22 (a a, s 69).(Denna redovisning hålls för mycket tillförlitlig; 1622 hade de småländska bönderna förstått att uppgifterna skulle ligga till grund för en ny skatt. De uppgivna mängderna svedjeutsäde minskade då till en fjärdedel (a a, s 65)) Ser man till undersökningsområdets läge i Norrvidinge härad, framgår det att det ligger i det område som haft ett intensivt svedjebruk. Tiden för det här redovisade svedjebruket hänger också väl samman med de erhållna dateringarna.

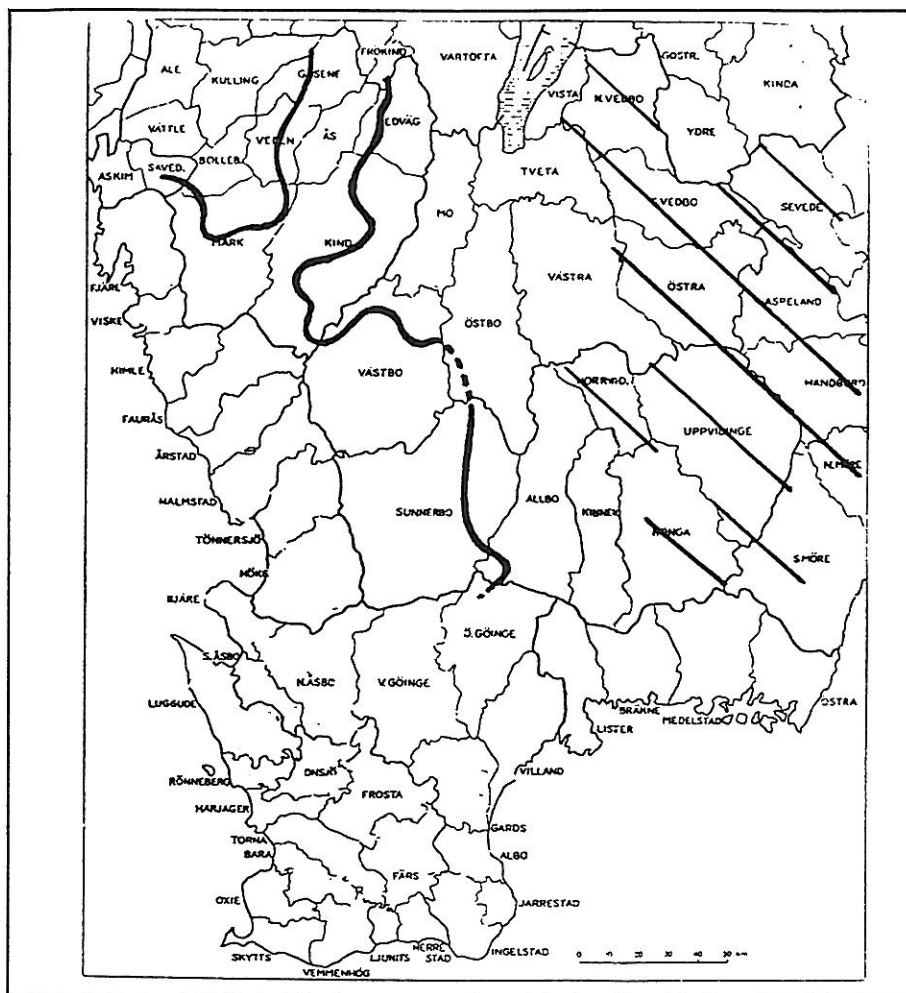

Fig 22. Svedjebruket i Småland och Västergötland enligt 1620/21 års Boskaps- och utsädeslängder. Den heldragna linjen betecknar svedjegränser. Söder och sydväst om denna gräns förekom inte svedjebruk år 1620/21. Det streckade området betecknar intensivt svedjebruk, "Svedjesmåland". Efter L J Larsson, Kronobergsboken 1979-81.

Det äldre kart- och arkivmaterialet kan användas för att begränsa den möjliga tiden för svedjebruk i undersökningsområdet. Både 1791 års karta och 1855 års karta anger att området är hagmark. På 1855 års karta finns också uppgifter som visar att det förekommit svedjebruk i undersökningsområdets närhet. Efter detta är undersökningsområdets norra del granbeväxt fram till exploateringen (sid 10).

Härav kan dras slutsatsen att svedjebruket har skett under tiden 1400-tal till och med 1800-talets första hälft.

Sammanfattande tolkning

Undersökningen av Berg 6:2 har visat på ett röjningsröseområde vars omfattning och struktur tyder på att det har kultiverats i betydande grad. Vidare påvisas att den stenmängd ett röjningsröse kan innehålla under nuvarande markyta varierar i betydande grad och att detta har konsekvenser för svårigheten att bedöma ett röjningsröseområde efter dokumentation av enbart ytan.

Av resultaten från ¹⁴C-prover, äldre kartmaterial och andra, företrädesvis rumsligt-direkta, dateringsmetoder dras slutsatsen att undersökningsområdet har odlats under två perioder.

Den första odlingsperioden är förhistorisk, före cirka 500 e.Kr., äldre järnålder. En datering av röjningsröseområdets begynnelse kan inte göras utifrån undersökningens resultat. Men relationen med omgivande fornlämningsmiljö och en jämförelse med resultat från andra röjningsröseområden ger senare delen av bronsåldern, från cirka 1000 f.Kr, som en trolig nedre gräns.

Den andra odlingsperioden infaller någon gång under senmedeltid—nyare tid tid, mellan åren 1450 och 1850 e.Kr.

Den utgrävda gravanläggningen är en rund, övertorvad, stensättning. Graven är en brandgrav med rengjorda ben och hör till tiden 1000 f.Kr–500 e.Kr.

En brukningsform som troligen använts under förhistorisk tid är långtidsträda med en följd odling-bete-igenväxning till ungskog, vilken sedan röjts med svedning. Ytterligare brukningssätt som skottskogsbruk kan ha ingått i ett större system för markanvändning.

Under historisk tid är tolkningen av områdets brukande att det varit ett svedjebbruk av traditionellt, historiskt dokumenterat, slag. En del sten har påförts röjningsrösena under denna period och nya har tillkommit. De härdar och anslutande skärvstensgrop som påträffats anses vara lämningar efter en tillfällig uppehållsplats under arbete på svedjan.

En kontinuitet i röjningsröseområdets odling mellan dessa två perioder kan inte påvisas i undersökningens resultat.

Tekniska och administrativa uppgifter

Uppdragsgivare:	Vägverket, Produktion syd.
Ansvarig institution:	Stiftelsen Smålands museum
Tidsperiod:	930802-931001
Ekonomiskt kartblad:	Ormesberga 054 46 5E 4g
Höjd över havet:	205-250 m
Koordinat sv:	x 6324,2 y 1433,9
Koordinatsystem:	Växjö kommun x 324 700, y 70 500
Undersökningsområdets yta:	6 ha
Osteologisk analys:	Osteologisk rapport, Caroline Arcini Riksantikvarieämbetet UV syd
¹⁴C analys:	The Svedberg-laboratoriet, Uppsala Universitet Laboratoriet för ¹⁴ C-datering, Kvartärgeologiska avdelningen, Lunds Universitet
Smålands museum diariernr:	110-288-93
Länsstyrelsens diariernr:	220-3643-93
Arkeologisk personal:	Utgrävningsledare, Johann Söndergaard Sobotta Rapportansvarig, Peter Mattsson-Höglund Övrig personal, Lisbeth Bengtsson
Mättekniker:	Lars-Åke Nilsson Leif Andersson Christer Seibold Stadsingenjörsenheten, Växjö

Fynd och originaldokumentation förvaras hos Stiftelsen Smålands museum, Växjö.

Litteratur

- Alm Kent**, En geologisk bakgrund. Kronobergsboken 1983, Växjö 1983.
- Bertilsson Ulf**, Fossil åkermark i Älvsborgs län. Västgöta-Dal 1984.
- Burström Mats**, Arkeologisk samhällsavgränsning. Arkeologiska institutionen, Stockholm 1991
- Connelid, Mascher & Weiler**, Röstorp – ett västsvenskt röjningsröseområde i skogs-
mark. Arkeologi i Sverige 2. Stockholm 1993.
- Emanuelsson U. & Bergendorff C**, Löväng, stubbskottäng, skottskog och surskog.
Bebyggelsehistorisk tidskrift nr 19, 1990.
- Gren Leif**, Det småländska högländets röjningsröseområden. Arkeologi i Sverige 1986.
Stockholm 1989.
- Gren Leif**, Fossil åkermark. Fornlämningar i Sverige 1. Riksantikvarieämbetet. Stock-
holm 1991.
- Jönsson, Pedersen, Tollin & Varenius**, Hackerören i Järparyd — undersökningar i
ett småländskt röjningsröseområde. Arkeologi i Sverige 1. Stockholm 1991.
- Klang Lennart**, Formminnesinventeringen. Kronobergsboken 1983. Växjö 1983.
- Krantz Karl-Johan**, Kulturhistorisk beskrivning av Kronobergs län. Kronobergsboken
1981. Växjö 1981.
- Larsson Lars J.**, Svedjebruket i Småland. Kronobergsboken 1979-80. Växjö 1980.
- Lindman Gundela**, Fortida svedjebruk. RAÄ arkeologiska undersökningar, skrifter
no 1. Kungsbacka 1991.
- Lindman Gundela**, Svedjebruket i Munkeröd. RAÄ arkeologiska undersökningar,
skrifter no 3. Kungsbacka 1993.
- Mascher Catharina**, Förhistoriska markindelningar och röjningsröseområden i Väst-
sveriges skogsbygder. Kulturgeografiska institutionen, Stockholm 1993.
- Nilsson Leif**, Grav och fossilt kulturlandskap Åby 1:16. Rapport; Smålands museum,
Kulturhistorisk undersökning 34. 1991
- Pedersen Ellen Anne**, Rydningsröysfelt og gravminner — spor av eldre bosetnings-
struktur på Östlandet. Viking 1990. Oslo 1990.
- Röjningsrösen**. Röjningsrösen i skogsmark — en nyckel till Sydsveriges äldre odlings-
historia. Kungl. skogs- och lantbruksakademien, rapport nr 49. Stockholm
1990.
- Tollin Clas**, Röjningsrösen i södra Sverige. Arkeologi i Sverige 1986. Stockholm 1989.
- Vestbö Adiel**, Fossil åkermark och kulturlandskapsutveckling i Gisslarp, Västergöt-
land. Kulturgeografiska institutionen. Stockholm 1990.
- Vestbö Adiel**, Fossil åkermark, Skinnarebo, Sandseryd sn, Jönköpings kn. Arkeologisk
förundersökning. Rapport, Jönköpings läns museum 1991
- Weiler Eva**, Innovationsmiljöer i bronsålderns samhälle och idévärld. Arkeologiska
institutionen. Umeå 1994.
- Åhman Eva**, Gravfält, förromersk järnålder. Hulan 1:10 och 1:29, Berga sn. Rapport,
Smålands museum Kulturhistorisk undersökning 21. Växjö 1983.

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 1

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
1		2,5	0,26		0,4	324837,509	70681,346	243,45
2		2,8	0,31			324852,75	70681,906	242,63
3		3,4	0,32		0,5	324845,435	70670,609	242,92
4		2,5	0,08			324846,144	70616,968	238,22
5		2	0,3			324896,58	70619,605	233,25
6		3,7	0,2		0,6	324919,005	70622,055	231,97
7		3,5	0,43		0,9	324925,177	70630,107	232,76
8		3	0,21			324937,521	70627,011	231,1
9		4	0,34			324943,81	70627,152	230,46
10		3,6	0,3	0,57	0,45	324952,217	70638,268	231,65
11		3,6	0,45			324946,176	70646,946	233,16
12	MR4	7,7	0,4		0,9	324946,887	70664,626	233,41
13		4	0,36		0,5	324933,761	70661,645	234,23
14		5	0,18	0,46		324926,9	70658,294	234,59
15	MR3	5,3	0,3	0,46	0,8	324932,048	70647,636	233,75
16	MR2	3,7	0,1	0,6	0,7	324920,683	70640,836	233,99
17	höjd ovan block	6,8	0,6		0,7	324917,213	70651,619	234,82
18		4,5	0,2		0,5	324920,459	70671,621	235,34
19		4	0,21			324927,846	70673,289	235,01
20		4	0,4			324936,523	70677,486	234,59

R-nr : röjningsrösets nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösets djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 2

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
21		3	0,31			324933,255	70685,367	234,87
22		2,5	0,35	0,54	0,4	324922,286	70682,36	236,05
23		5,7x3	0,28		0,5	324903,505	70655,166	235,72
24		3,4	0,34			324893,458	70661,662	237,42
25		3,8	0,3			324880,748	70662,149	238,77
26		3,7	0,47	0,58		324888,852	70654,375	237,77
27		3	0,35			324895,023	70637,02	234,82
28	MR1	5,4	0,35		0,7	324901,776	70640,584	234,3
29		2,5	0,2			324893,971	70601,22	229,71
30		2,5	0,3	0,6	0,6	324927,238	70614,155	231,12
31		3	0,1	0,52		324922,01	70590,495	225,92
32		3,3	0,19			324918,487	70585,48	224,8
33		3	0,28			324910,927	70579,799	223,9
34		4	0,24		0,4	324922,07	70579,811	223,76
35		4	0,24		0,5	324947,52	70577,306	222,32
36		4	0,16			324959,913	70589,608	224,11
37		4x3	0,23			324972,042	70592,094	223,48
38		4,8x3	0,27			324979,022	70593,733	222,92
39		3,5	0,26			324976,203	70606,157	225,19
40		2,6	0,18			324966,851	70608	226,13

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 3

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
41		6x3	0,32			324995,147	70608,6	223,85
42		4	0,32			324960,786	70626,514	228,39
43		4,5	0,4		0,6	324959,011	70632,782	229,61
44		3	0,1			324958,54	70618,165	227,64
45		3	0,35					
46	MR5	4,5	0,35		0,65	324940,507	70608,311	227,99
47		4	0,24		0,4	324937,566	70599,839	227,29
48		4x2,2	0,2		0,7	324945,199	70596,571	226,32
49		4,2x3	0,27	0,35				
50		4,7x3,1	0,39			324945,632	70553,799	218,69
51		2	0,43		0,4	324943,145	70544,503	217,57
52		3	0,4		0,3	324949,454	70546,659	217,61
53		3,6x2,5	0,3			324974,585	70561,556	218,41
54		4,2x3	0,29			324986,217	70556,017	217,438
55		3,8	0,28			324996,05	70558,642	217,43
56		5,6x3,2	0,19			325012,367	70553,998	216,09
57		5,5	0,29			324987,265	70580,039	220,51
58		4	0,36		0,6	324994,13	70594,617	222,52
59		3,9	0,17			325006,727	70597,002	221,85
60		3,2	0,23			324809,855	70739,368	245,76

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rössets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rössets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 4

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
61		4	0,37		0,8	324803,913	70742,186	245,5
62	GA1	3,7	0,24			324788,25	70780,365	249,05
63	GA2	3	0,3			324801,623	70803,617	250,09
64	GA3	2,7	0,32			324793,782	70816,382	248,98
65	A GA4	3,4	0,2			324808,07	70817,187	247,82
65	B GA5	3	0,17			324801,736	70808,848	248,55
66	MR8	2,5	0,37		0,6	324784,904	70684,558	243,26
67		3	0,42			324770,924	70678,971	241,97
68		3,3x2,5	0,5			324761,368	70634,837	237,78
69		4x3	0,7			324779,409	70645,25	241,08
101		5x3,5	0,32			324794,396	70728,318	243,98
102		2,3	0,32		0,35	324804,881	70731,987	244,77
103		3,6	0,25		0,4	324783,604	70744,2	245,7
104	MR7	3	0,12		0,4	324833,342	70723,14	245,56
105		3,2	0,43			324779,335	70668,08	242,22
106		4	0,35			324956,375	70665,231	232,91
107		6,5	0,38		0,4	324966,967	70674,044	232,16
108		5	0,35			324966,629	70684,778	232,04
109		4,5x2	0,32			324959,599	70684,552	232,56
110		4x2,5	0,42			324955,352	70688,906	233,19

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rössets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rössets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 5

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
111		4x2	0,31			324950,724	70685,923	233,43
112	MR6	6,5	0,43		0,9	325021,188	70613,78	222,3
113		3,7	0,11			325005,087	70603,408	22,27
114		4	0,2	0,32		324951,774	70559,425	219,38
115		3	0,24			324920,651	70574,352	222,83
116		3	0,2			324917,472	70576,409	223,05
117		3,7	0,19			324928,977	70569,004	221,93
118		3,5	0,24	0,46		324983,871	70557,961	217,6
119		2,6	0,33	0,47		324978,976	70561,498	218,35
120		3,5	0,25	0,36	0,3	324990,29	70563,654	218,17
121		3	0,31			325005,009	70556,032	216,72
122		3,6	0,25			324997,406	70566,414	218,52
123		4	0,18			324818,197	70627,536	240,09
124		4	0,36			324820,455	70636,769	241,19
125		3	0,21			324898,042	70614,912	232,66
126		4,5x2,5	0,34			324902,052	70584,785	224,93
127		3,4	0,24			324883,172	70575,65	223,86
128		4x1,5	0,57			324906,923	70569,538	222,29
129		3,3	0,3			324919,055	70563,254	221,33
130		3	0,2	0,46		324914,271	70562,976	221,15

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 6

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
131		2	0,35		0,9	324919,253	70557,855	220,75
132		3	0,23			324927,995	70555,924	220,08
133		4x2,5	0,44			324930,471	70547,221	218,63
134		3,3	0,23			324950,353	70532,308	215,52
135		4,6	0,39			324947,383	70675,203	233,82
136		2,4	0,37	0,57		324866,38	70671,341	241,35
137		3	0,24			324880,654	70669,329	239,22
138		2,8	0,24		0,45	324885,537	70674,059	238,84
139		3,6	0,27		0,4	324883,443	70679,11	239,38
140		2,5	0,31	0,41		324885,537	70674,059	238,88
141		2,8	0,25			324878,548	70677,532	240
142		3,6	0,3		0,5	324911,659	70665,857	235,43
143		2,5	0,25			324916,52	70675,698	235,76
144		3,4x2	0,21	0,45		324957,391	70675,466	232,56
145		4,2	0,16			324976,01	70662,361	230,55
146		4,4	0,33		0,8	324967,619	70656,011	231,21
147		4,5	0,4	0,6		324976,548	70649,051	229,28
148		7X5	0,45			324991,68	70648,659	226,13
149		3,8	0,27	0,35		324991,652	70643,39	225,72
150		3	0,2			324998,335	70649,207	225,59

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplattan vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 7

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup x	y	M ö h
151		8,5x3	0,38		324985,52	70635,734	225,81
152		4	0,45		324987,718	70630,439	225,37
153		4	0,34		324990,681	70624,558	224,58
154		5,4	0,27		325013,002	70669,576	227,47
155		2,5	0,3		324988,208	70600,742	223,53
156		3,5	0,26		324998,889	70597,623	222,32
157		3,3	0,3		325023,089	70603,704	221,48
158		5,6x4	0,27	0,3	325014,977	70585,302	220,64
159		3,7	0,22		325007,219	70588,881	221,18
160		2	0,1		325007,792	70578,503	220,03
161		3,8x1,8	0,18		324976,913	70576,65	220,21
162		2,8	0,16		324983,648	70571,671	219,18
163		3	0,32		324960,243	70581,85	223,09
164		5	0,09		324972,148	70571,187	219,73
165		6x3,5	0,25		324962,33	70570,8	220
166		4	0,35		324975,916	70583,905	221,68
167		3,5	0,18		324956,915	70598,883	225,66
168		4,5	0,34		324984,241	70622,869	225,1
169		5	0,33		324998,97	70670,14	228,51
170		4	0,35		324891,444	70674,545	238,36

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 8

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
171		3,2	0,25			324960,827	70546,589	217,22
172		2	0,2		0,2	324956,789	70531,747	214,94
173		4,5				324985,419	70542,043	215,94
174		4,5	0,24			324995,896	70656,598	227,58
175		5	0,43			325006,154	70644,029	226,38
176		4,5	0,5	0,7		325019,272	70644,046	225,96
177		3	0,38			325019,909	70622,482	224,71
178		3,5	0,08	0,52		324941,607	70588,282	225,2
179		4	0,18					
180		3,2	0,1			324867,839	70623,128	238,55
181		3,5	0,28			324819,635	70657,787	243,65
182		3,8x2,5	0,28		0,5	324803,051	70684,796	244,42
183		4,3x3	0,3			324800,578	70713,179	244,05
184		3,5	0,28			324793,836	70708,59	244,94
185		3,3	0,36			324810,835	70720,536	244,93
186		4,2	0,48			324779,943	70734,003	245,4
187	GA 6	3	0,18			324805,326	70792,253	250,12
188		3,4	0,17			324887,19	70621,314	235,97
189		2,8	0,18			324862,242	70631,926	239,96
190		3	0,15	0,3		324859,631	70639,648	240,81

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rössets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rössets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 9

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup x	y	M ö h
191		3	0,2		324827,48	70656,389	243,04
192		3x2,6	0,32		324779,405	70676,653	242,43
193		2	0,18		324948,229	70583,6	223,81
205	Gravanl	3,6		0,4	324818,698	70674,653	246,15
210		4,5	0,26				
211		3,5			324746,009	70675,443	238,54
212		17x9	0,55		324650,25	70673,404	225,66
213		4	0,45		324650,018	70693,693	226,98
214		3,5	0,4		324650,204	70701,427	227,55
215		4	0,5				
216		3,5x7	0,3		324653,892	70713,065	228,46
217		2,6x2	0,3				
218		8x3,5	0,45		324644,955	70738,283	228,89
219		7,5x5	0,58				
220		3,5x2,8	0,35				
221		4	0,25				
226		4			324966,617	70637,34	229,11
227		4,5	0,25		324937,355	70570,602	221,83
230		2,5	0,23		324790,044	70699,414	244,67
231		12x10	0,32		324659,606	70744,423	230,05

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösets djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 3. Röjningsrösen Berg 6:2 sid 10

R-nr	Övrigt	Omfång	Höjd	Höjd block	Profil-djup	x	y	M ö h
232		4	0,54			324661,871	70717,584	229,47
233		2,5	0,43			324736,111	70669,16	237,27
234		4,5	0,34			324733,847	70653,137	236,34
235		3,2	0,35			324740,714	70638,301	235,66
236		4x2,5	0,4			324726,185	70659,561	235,75
237	A MR9	13,4x6 (A+B)	0,4		1			
237	B MR9	13,4x6 (A+B)	0,2		0,7	324716,396	70654,82	233,27
238		3	0,3			324693,876	70690,224	233,01
239		3,5	0,1			324699,216	70682,523	233,35
240		4	0,4			324688,21	70691,514	232,15
241		3	0,3			324682,091	70734,39	231,34
242		3,2	0,43			324668,626	70721,635	230,19
243		3,5	0,45			324669,424	70714,127	229,7
244		1,8	0,4			324682,741	70707,69	231,2
245	Blockstensrand					324670,871	70691,391	228,86
246	Blockstensrand					324671,603	70685,237	228,88
247	Blockstensrand					324674,507	70679,522	229,27
248	Blockstensrand					324671,86	70669,819	228,32
249	Blockstensrand					324671,321	70654,875	226,96

R-nr : röjningsrösens nummer

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplattan vilka eventuellt är gravanläggningar

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter

Höjd block anger höjden på ett större block vilket ingår i röset

Profil djup anger maskinschaktade rösens djup från topp till botten av röseprofilen

x,y : koordinater angivna efter det kommunala koordinatnätet

M ö h: meter över havet

Tabell 4. Undersökta rösens profildjup

m	Rösenr i rutorna												
0,1													
0,2	172												
0,3	170	52	158	120	102								
0,4	104	10	107	22	138	139	1	103	34	51	47		
0,5	9	13	23	142	18	3	183	35					
0,6	58	46	6	43	66	30							
0,7	16	48	17	237B	28								
0,8	15	146	61										
0,9	12	7	112	131									
1,0	237A												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Antal rösen	

Tabell 5. Undersökta röjningsrösen sid 1

Rösen sorterade efter procentandel över nuvarande markyta; från lägsta till högsta andel

<u>R-nr</u>	<u>% över markyta</u>	<u>Omfång</u>	<u>Höjd</u>	<u>Profildjup</u>	<u>Jordfylln</u>	<u>Övrigt</u>
16	15	3,7	0,1	0,7	J	
46	15	4,5	0,1	0,65	J	
104	25	3	0,12	0,4	J	
48	28	4x2,2	0,2	0,7	J	
237 B	28		0,2	0,7		MR 9B
6	33	3,7	0,2	0,6	J	
66	33	2,5	0,2	0,6	J	
131	38	2	0,35	0,9		
15	38	5,3	0,3	0,8	O	
237 A	40	6	0,4	1	D	MR9 A
18	40	4,5	0,2	0,5	D	
146	41	4,4	0,33	0,8	O	
12	44	7,7	0,4	0,9	O	
61	46	4	0,37	0,8	D	
112	48	6,5	0,43	0,9	D	
7	48	3,5	0,43	0,9	J	
30	50	2,5	0,3	0,6		
28	50	5,4	0,35	0,7	O	
138	53	2,8	0,24	0,45	J	
23	56	5,7x3	0,28	0,5	J	
183	60	4,3x3	0,3	0,5	O	
34	60	4	0,24	0,4		

R-nr: röjningsrösets nummer.

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar.

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter.

Profildjup anger maskinschaktade rösets djup från topp till botten av röseprofilen.

% över markyta: relationen mellan höjd och profildjup anger andel av röset som ligger över nuvarande markytas nivå

Jordfylln: J= helt jordfyllt, D= delvis jordfyllt, O= ofyllt

Tabell 5.Undersökta röjningsrösen sid 2

Rösen sorterade efter procentandel över nuvarande markyta; från lägsta till högsta andel

<u>R-nr</u>	<u>% över markyta</u>	<u>Omfång</u>	<u>Höjd</u>	<u>Profildjup</u>	<u>Jordfylln</u>	<u>Övrigt</u>
47	60	4	0,24	0,4	J	
58	60	4	0,36	0,6	J	
142	60	3,6	0,3	0,5	J	
103	62	3,6	0,25	0,4	J	
3	64	3,4	0,32	0,5	J	
1	65	2,5	0,26	0,4	J	
43	67	4,5	0,4	0,6		
10	67	3,6	0,3	0,45	J	
139	67	3,6	0,27	0,4	J	
9	68	4	0,34	0,5	J	
13	72	4	0,36	0,5	J	
120	83	3,5	0,25	0,3		
17	85	6,8	0,6	0,7	O	
170	86	4	0,3	0,35	J	
35	88	4	0,44	0,5	D	
22	88	2,5	0,35	0,4	O	
102	89	2,3	0,32	0,35	J	
158	90	5,6x4	0,27	0,3		
107	90	6,5	0,38	0,4	O	
51	100	2	0,43	0,4		
172	100	4	0,2	0,2		
52	100	3	0,4	0,3		

R-nr: röjningsrösets nummer.

Övrigt: MR betecknar rösen vilka maskinschaktats under utredningen. GA betecknar de rösen på höjdplatån vilka eventuellt är gravanläggningar.

Omfång anger rösets storlek i plan, diameter eller längd och bredd i meter.

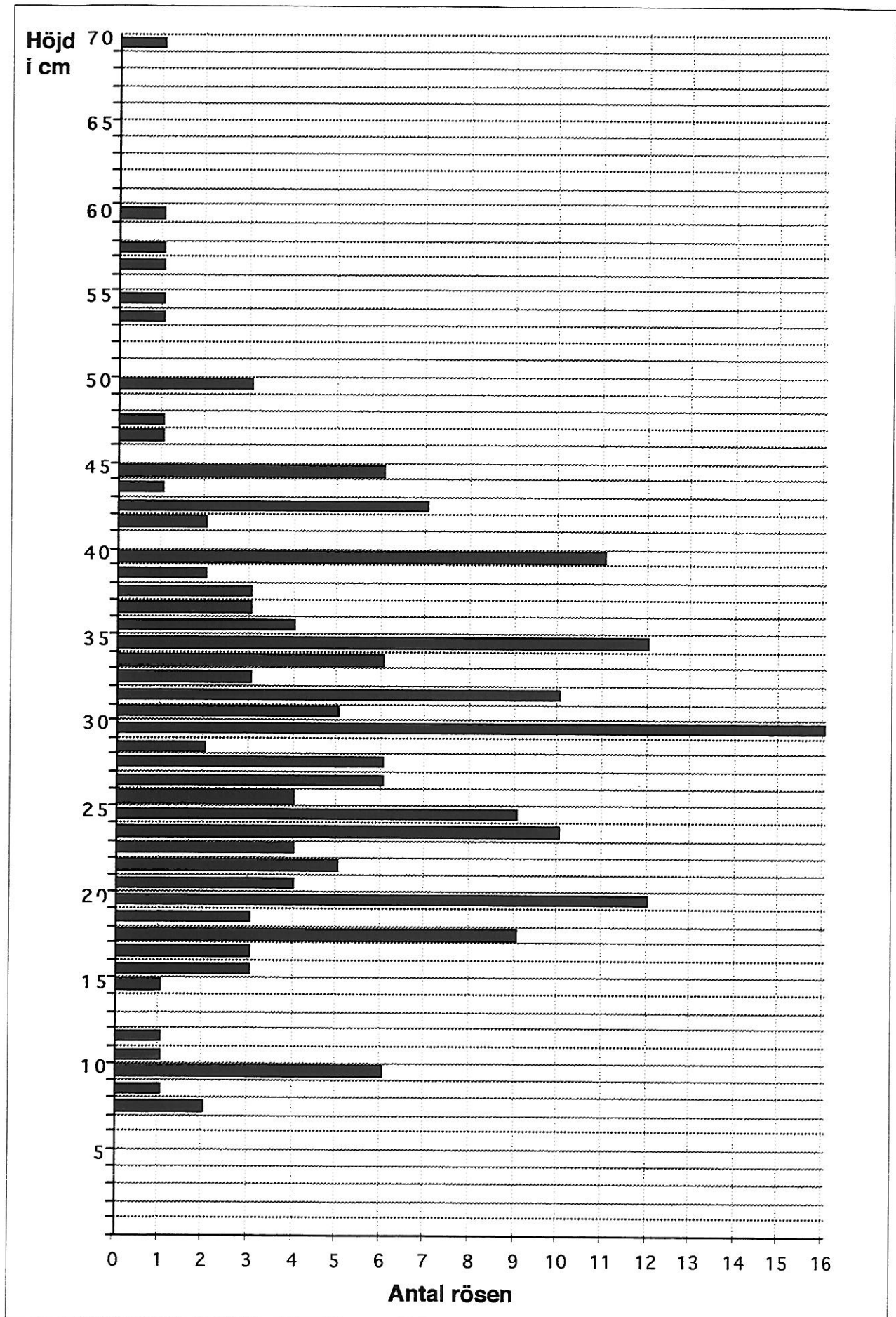
Höjd anger rösets höjd över nuvarande markytas nivå i meter.

Profildjup anger maskinschaktade rösets djup från topp till botten av röseprofilen.

% över markyta: relationen mellan höjd och profildjup anger andel av röset som ligger över nuvarande markytas nivå

Jordfylln: J= helt jordfyllt, D= delvis jordfyllt, O= ofyllt

Tabell 6. Grafisk framställning av röjningsrösens höjd

Tabell 7. Övriga anläggningar

<u>Anl</u>	<u>Typ</u>	<u>Storlek</u>	<u>Diup</u>	<u>Fyllning</u>	<u>X</u>	<u>Y</u>	<u>M ö h</u>
G1	grop	1,8 m diam	0,4 m	Mörk humusrik jord	324954	70640	231
G2	grop	2 m diam	0,3 m	Humös jord, kol	324990	70602	223
G3	grop	1,4 m diam	0,4 m	jord, kol ,ngt skörbränd sten	324904,902	70577,107	223,25
G4	grop	2 m diam	0,3 m	jord, kol , ngt skärvig sten	324990,091	70630,484	224,49
R61 A,B	hårdar	0,4 m diam	0,1 m	sot och asklager med träkol i bitar	324803,903	70742,186	245,5
R61 C	skärvestensgrop 2x1,5 m		0,3 m	Skärvig och skörbränd sten med kol och sotblandad grå jord	324803,903	70742,186	245,5

Tabell 8. Utdrag ur fornminnesregistret

Anläggningar i undersökningsområdets närhet,
efter ekonomiskt kartblad:

5E 4g Ormesberga

RAÄ 28 Röse, 22 m i diam, 1,5 m högt

RAÄ 30 Röse, 10 m i diam, 0,7 m högt

RAÄ 32 Röse, 17 m i diam, 1 m högt

RAÄ 33 Stensättning, 9 m i diam, 0,5 m hög

RAÄ 36 Domarring, 7 m i diam, bestående av 7 stenar, 0,5-1m stora

5E 5g Berg

RAÄ 10 Röse, 24 m i diam, 2,25 m högt

RAÄ 11 Röse, 27 m i diam, 3 m högt

RAÄ 34 Röse, 17 m i diam, 1,5 m högt

Stensättning, 11 m i diam, 0,8 m hög

5E 5h Skavenäs

RAÄ 26 Röse, 20 m i diam, 1,5 m högt

RAÄ 27 Röse, 12 m i diam, 1,3 m högt